

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

**EĞİTİMDE
BİRLİKTEYİZ**

**ENGELİ OLAN ÇOCUKLAR İÇİN
KAPSAYICI ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ**

EĞİTİCİ EĞİTİMİ KILAVUZU

ENGELİ OLAN ÇOCUKLAR İÇİN
KAPSAYICI ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ

**EĞİTİCİ
EĞİTİMİ
KILAVUZU**

Bu yayın Avrupa Birliğinin ve Türkiye Cumhuriyetinin finansal desteği ile hazırlanmıştır. Bu yayının içeriği proje uzman ekibi tarafından hazırlanmış ve hazırlanan bu içerik çalıştaylarda farklı paydaşların görüşleri dikkate alınarak düzenlenmiştir. Yayının içeriği hiçbir Şekilde Avrupa Birliği, Merkezi Finans ve İhale Birimi, Millî Eğitim Bakanlığı ve UNICEF'in görüşlerini yansıtmemaktadır.

İÇİNDEKİLER

Engeli Olan Çocuklar İçin Kapsayıcı Erken Çocukluk Eğitimi Projesi	6
Proje Çıktıları	8
Eğitici Eğitimi Kılavuzu Hakkında.....	10
Kılavuzun Amacı	10
Eğitici Eğitimine Zemin Hazırlayacak Olan Öğretmen Kılavuzu	10
Kılavuzun Uygulanmasında Dikkat Edilecek Hususlar	11
Eğitim Sonu Değerlendirmesi	15
Başlamadan Önce Eğitimcilerden Beklentiler	15
Bölüm 1: Kapsayıcı Eğitim ve Kapsayıcı Eğitim İlkelerini Kazandırmaya Yönelik Etkinlikler.....	16
Isınma Etkinliği: Engelleme Oyunu	17
Etkinlik 1: Kapsayıcı Eğitim Nedir? Ne Değildir?.....	18
Etkinlik 2: Dilek Ağacı	19
Etkinlik 3: Kapsayıcı Eğitimi İlkeleri.....	20
Etkinlik Kâğıdı 1: Kapsayıcı Okul İzleme Kontrol Listesi	21
Etkinlik 4: Boyama Yapıyoruz!	23
Etkinlik 5: Omuz Omuz!	24
Kapanış Etkinliği: Kapsayıcı Eğitim Posterini / Sloganını Oluşturma	25
Bölüm 2: Kapsayıcı Eğitimin Önündeki Engeller ve Bu Engellerin Üstesinden Gelme	26
Isınma Etkinliği: Örümcek Ağı	27
Etkinlik 1: Anne, Baba, Çocuk ve Ben!	28
Etkinlik 2: Buluşma Noktası.....	29
Etkinlik 3: Öğretmen-Çocuk El Ele.....	31
Etkinlik 4: Çocuklar Bir Arada!.....	32

Bölüm 3: Kapsayıcı Öğrenme Ortamları: Evrensel Tasarım ilkeleri	33
Etkinlik 1: Bul Yolunu!	34
Etkinlik 2: Sınıfımı Baştan Yap!	35
Etkinlik 3: Bunu da Öğrettim!	36
Bölüm 4: Kapsayıcı Öğrenme Ortamlarında Paydaşların Etkileşimi ve Desteği	37
Etkinlik 1: Okul Yönetimi Duvar Kâğıdı.....	38
Etkinlik Kâğıdı 2: Okul Yönetimi ve Kapsayıcı Eğitim	39
Etkinlik 2: Kapsayıcı Eğitim İçin Değişim ve Yönetim.....	40
Etkinlik Kağıdı 3: Kapsayıcı Eğitim İçin Değişim ve Yönetim	41
Etkinlik 3: Aile, Toplum ve Kapsayıcı Eğitim	42
Etkinlik Kağıdı 4: Aile, Toplum ve Kapsayıcı Eğitim.....	43
Etkinlik 4: Aile ile Toplumun Süper Kahramanları.....	44
Değerlendirme / Kapanış Etkinliği: İstasyonlar	45
Bölüm 5: Kapsayıcı Eğitim ve Kapsayıcı İletişim	42
Etkinlik 1: Kapsayıcı Eğitimin Kapsamında Kimler Var?.....	47
Etkinlik 2: Kapsayıcı Öğretim Ortamlarında Kişiler Arası İletişim	49
Etkinlik 3: Kişiler Arası İletişimin Özelliklerini Kavramak	51
Etkinlik 4: Kapsayıcı Kişiler Arası İletişim İçin İpuçları	53
Etkinlik 5: Kapsayıcı Dili İçselleştirmek	55
Etkinlik 6: Kapsayıcı İletişim İçin Önerdiğim Etkinlik	57
Etkinlik Kağıdı 5: Kapsayıcı İletişim İçin Önerdiğim Etkinlik.....	58
Bölüm 6: Kapsayıcı Eğitim Ortamının Öğrenme Bakımından Desteklenmesi	59
Etkinlik 1: Kapsayıcı Bir Öğrenme Ortamı İçin Öğrenme Süreci Nasıl Desteklenmelidir?.....	60
Etkinlik Kağıdı 6: Öğretmen Öz Değerlendirme Rubriği	61
Etkinlik 2: Tüm Çocuklarımız İçin Sınıfımız	64
Etkinlik 3: Hepimiz Yaparız.....	65
Etkinlik 4: Etkili Öğretim İçin İpucumuz: İpucu	66
Etkinlik 5 Püf Noktaları	67
Etkinlik 6: Güç Bende Artıııııııı!.....	68
Etkinlik 7: Var mı Yok mu?	69
Etkinlik Kağıdı 7: Öğretmen Öz Değerlendirme Rubriği	70

Bölüm 7: Kapsayıcı Eğitim Ortamlarında Gelişim ve Öğrenmenin Değerlendirilmesi	73
Etkinlik 1: Değerlendirme Nedir?	75
Etkinlik Kağıdı 8: Ölçme ve Değerlendirmede Kullanılan Temel Kavramlar	76
Etkinlik 2: Temel Kavramlar	77
Etkinlik Kağıdı 9: Temel Ölçme ve Değerlendirme Kavramları	78
Etkinlik 3: Değerlendirme Amaçları	79
Etkinlik Kağıdı 10: Değerlendirme Amaçları	80
Etkinlik 4: Gelişim ve Öğrenmenin Değerlendirilmesinde Kullanılabilecek Değerlendirme Araçlarına Örnekler ve Bu Araçların Uyarlanmasına Dönük Pratik Öneriler	81
Etkinlik Kağıdı 11: Gelişim Alanlarının Gözlenmesi ve Değerlendirilmesi	82
Etkinlik 5: Örnek Değerlendirme Araçları.....	83
Etkinlik Kağıdı 12: Gözlem Türleri	84
Etkinlik 6: Gözlem Yaparken Dikkat Edilecek Hususlar I.....	85
Etkinlik Kağıdı 13: Gözlem Kayıt Örnekleri	86
Etkinlik 7: Gözlem Yaparken Dikkat Edilecek Hususlar II	87
Etkinlik Kağıdı 14: Gözlemci Olmak	88
Etkinlik 8: Gözlem Yaparken Dikkat Edilecek Hususlar III	89
Etkinlik Kağıdı 15: Bilişsel Değerlendirme Örneği.....	90
Etkinlik 9: Dereceli Puanlama Anahtarı Kullanılırken Dikkat Edilecek Noktalar	91
Etkinlik Kağıdı 16: Bütünsel ve Analitik Puanlama Anahtar Örnekleri	92
Etkinlik 10: Portfolyo Oluşturulması ve Çocuğun Değerlendirilmesi.....	93
Etkinlik Kağıdı 17: Portfolyo İçeriği Örneği.....	94
Etkinlik 11: Portfolyo Oluşturulması ve Öğretmen Öz Değerlendirmesi.....	95
Etkinlik Kağıdı 18: Mesleki Gelişim Portfolyosu	96

ENGELİ OLAN ÇOCUKLAR İÇİN KAPSAYICI ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ PROJESİ

Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin eş finansmanı ile Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü'nün faydalanıcı olduğu ve UNICEF teknik desteği ile yürütülmekte olan "Engeli Olan Çocuklar İçin Kapsayıcı Erken Çocukluk Eğitimi Projesi" üç yıl sürecek olup temel hedefi, kaliteli kapsayıcı eğitim sağlanması yoluyla engeli olan çocukların (3-7 yaş arası) erken çocukluk eğitimine ve ilkökul 1. sınıfa erişimlerini artırmaktır. Bu kapsamda proje ile aşağıdaki sonuçlara ulaşılması hedeflenmektedir:

SONUÇ 1

Kapsayıcı eğitime katılan tüm çocukların bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimlerinin iyileştirilmesi.

SONUÇ 2

Engeli olan çocukların (3-7 yaş arası) ailelerinin ve çocukların bakımını üstlenen kişilerin kapsayıcı eğitim hakları, imkânları ve okul-aile iş birliğinin önemi hakkındaki farkındalıklarının artırılması.

SONUÇ 3

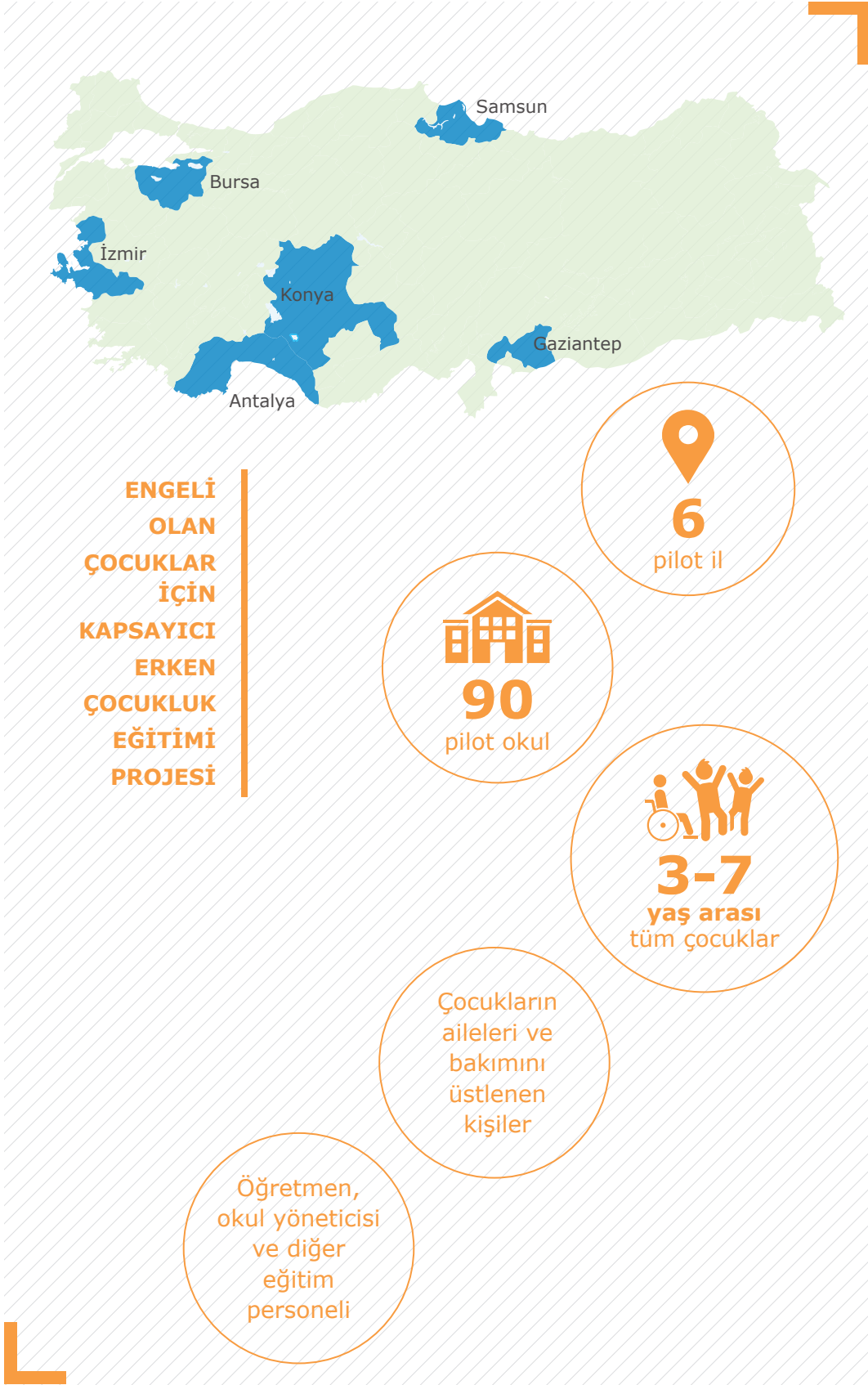
Karar vericilerin, engeli olmayan çocukların aileleri ve çocukların bakımını üstlenen kişilerin, engeli olan çocukların kaliteli kapsayıcı eğitim alma haklarına ilişkin farkındalıklarının artırılması ve bu konuda desteklerinin sağlanması.

SONUÇ 4

Öğretmenlere, tüm çocuklara (3-7 yaş arası) kaliteli kapsayıcı eğitim sunabilecekleri şekilde bilgi ve becerilerin kazandırılması.

Proje Çıktıları

1. Farkındalık yaratma ve kamuoyunun dikkatini çekmek üzere proje açılış töreni düzenlenmesi;

2. Kapsayıcı erken çocukluk eğitimi politikaları ve uygulamalarını yönlendiren araştırma bulguları, modelleri ve kaynakları hakkında bilgi paylaşımının gerçekleştiği ulusal bir konferans düzenlenmesi ve konferans çıktılarının paylaşıldığı bir bildiri kitapçığı hazırlanması;

3. Kapsayıcı erken çocukluk eğitime ilişkin ulusal ve uluslararası alan yazın taranarak, kapsayıcı eğitimin tanımları, kapsayıcı eğitimin temel ilkeleri ve uygulamaların derlendiği bir masabaşı raporu hazırlanması;

4. Kapsayıcı eğitim politika ve uygulamalarını anlamak ve engeli olan çocuklara sunulan eğitim hizmetleri hakkında bilgi edinmek amacıyla iki Avrupa Birliği ülkesine çalışma ziyaretleri gerçekleştirilmesi;

5. Kapsayıcı erken çocukluk eğitime ilişkin mevcut mevzuat ana hatlarıyla incelenerek engeli olan çocuklarla çalışma, öğrenme ortamları tasarlama, öğretim, gelişimi değerlendirme gibi eğitimin farklı süreçlerinin uyumlaştırılmasını sağlamaya yönelik bir politika belgesi geliştirilmesi;

6. Proje pilot uygulamaları sırasında öğretmen ve çocukların kullanımına sunulacak örnek eğitim destek materyalleri (öğretmen etkinlik kitapları, çocuk etkinlik kitapları, öykü kitapları, değerlendirme araçları vs.) geliştirilmesi;

7. Engeli olan çocuklara yönelik mevcut hizmetlerin haritasının çı-

karıldığı, Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı'nın (BEP) güçlendirilmesine yönelik önerilerin sunulduğu ve yönlendirme protokollerinin geliştirilmesine yönelik önerilerin sunulduğu bir strateji belgesi geliştirilmesi;

8. Proje pilot uygulaması sırasında uygulamanın gerçekleştirildiği okullarda uygulamada yer alan çocukların gelişimlerine etki eden öğrenme ortamlarının ve ailelere sunulan destek sistemlerinin analizi gerçekleştirilerek değerlendirme raporları hazırlanması;

9. BEP sistemini destekleyecek veya güçlendirilmesine katkı sağlayacak destek hizmetleri ve uyarlamalara ilişkin öneriler hazırlanması;

10. Kapsayıcı erken çocukluk eğitimi uygulamalarının pilotlandığı okullara devam eden çocukların gelişim ve öğrenmeleri portfolyolar aracılığıyla izlenerek çocukların gösterdiği gelişime yönelik bir rapor hazırlanması;

11. Ailelerin engeli olan çocukların eğitim hakları ve onlara sunulan imkânlarla ilişkin farkındalığı konusundaki bilgi eksikliklerinin haritalandırılması amacıyla bir durum analizi gerçekleştirilmesi;

12. Engeli olan çocukların toplumun her alanında eşit muamele görmesini sağlamak amacıyla erken çocuklukta kapsayıcı eğitim konusunda TV spotu, kısa filmler, basın duyuruları, sosyal medya duyuruları, posterler, broşürler ve çevrimiçi başarı öyküleri kullanılarak geniş çaplı bir medya kampanyası gerçekleştirilmesi;

13. Engeli olan çocukların eğitim hakları ve onlara sunulan imkânlar ile okul-aile iş birliğinin önemine ilişkin bilgi sunmak amacıyla aile bilgilendirme seminerleri düzenlenmesi;

14. Okullar tarafından sağlanan aile desteğine ilişkin bir değerlendirme raporu hazırlanması;

15. Aileler için engeli olan çocukların eğitim haklarına ilişkin kılavuzlar, ailelerin ve toplumun genel anlamda engeli olan çocukların hakları konusunda bilgilendirilmesi için kılavuzlar (aile kılavuzu ve toplum kılavuzu) ve broşürler geliştirilmesi;

16. Engeli olan ve tipik gelişim gösteren çocukların birlikte oynayabilmeleri için boş zaman etkinlikleri kitabı hazırlanarak okul bünyelerinde etkinlikler düzenlenmesi;

17. Hizmet öncesi öğretmen eğitiminde kapsayıcı eğitimle ilgili eğitim personelinin gereksinimlerinin karşılanmasına yönelik YÖK'e ve diğer ilgili yükseköğretim kurumlarına sunulmak üzere bir tavsiye/öneri belgesi hazırlanması;

18. Kapsayıcı erken çocukluk eğitimi üzerine öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlamak amacıyla öğretmen eğitim modülleri (Öğretmen Kılavuzu, Eğitici Eğitimi Kılavuzu, Yönetici Kılavuzu ve Öğretmen Mesleki Gelişim İzleme ve Değerlendirme Kılavuzu) geliştirilerek öğretmen ve yönetici eğitimleri gerçekleştirilmesi;

19. Proje pilot uygulamasının gerçekleştirileceği illerde yerel eğitim yöneticilerine proje bilgilendirme semineri düzenlenmesi;

20. Gerçekleştirilen eğitimleri değerlendirme amaçlı bir rapor hazırlanması;

21. Öğretmenlerin kapsayıcı erken çocukluk eğitimi üzerine mesleki gelişimleri izlenerek bir rapor hazırlanması;

22. Proje pilot uygulaması başlamadan önce kamuoyuna projeyi duyurma ve farkındalık yaratma amacıyla bir basın lansmanı düzenlenmesi;

23. Proje pilot uygulamasından elde edilen izleme değerlendirme sonuçlarının uluslararası camia ile paylaşıldığı ve tartışıldığı bir uluslararası konferans düzenlenmesi ve konferansa ilişkin bir bildiri kitapçığı hazırlanması;

24. Proje sonuç ve çıktılarının kamuoyu ile paylaşıldığı ve bu çıktıların yaygınlaştırılmasının hedeflendiği bir proje kapanış töreni düzenlenmesi.

EĞİTİCİ EĞİTİMİ KILAVUZU HAKKINDA

Kılavuzun Amacı

Eğitici Eğitimi Kılavuzu, eğitici eğitiminde görev alacak eğitimci¹ için hazırlanmıştır. Bu kılavuzda geçen konuların, eğitimi veren eğitimci tarafından çeşitli ortam ve zamanlara uyarlanabilmesi esastır. Eğitimler sırasında eğitimleri gerçekleştirecek eğitimci, katılımcılarının (eğitim alacak eğitim personelinin) kendi mesleki deneyimlerini eğitimlere taşıyacaklarını ve bu deneyimlerin eğitimlerin zenginleştirilmesi için zemin hazırlayacağını dikkate almalıdır.

Bu kılavuz, öğretmenlerin kapsayıcı eğitime ilişkin özgün uygulamalar geliştirmeleri ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerini desteklemek amacıyla hazırlanmıştır. Kılavuzda, kapsayıcı erken çocukluk eğitimi konusunda eğitim verecek eğitimcilere, eğitimler sırasında kullanabilecekleri etkinlik örnekleri sunulmaktadır. Böylece onların hem eğitim programı hem de yetişkin eğitimi hakkında gereksinim duyacakları bilgi ve becerileri kazanmaları hedeflenmektedir.

Eğitici Eğitime Zemin Hazırlayacak Olan Öğretmen Kılavuzu

Eğitici Eğitimi Kılavuzu temelinde gerçekleştirilecek eğitici eğitiminde, proje pilot okullarında pilot uygulamayı yapacak öğretmenlerin kullanımı için hazırlanmış Öğretmen Kılavuzu içerik bilgisi kaynağı olarak kullanılacaktır. Eğitici Eğitimi Kılavuzu içeriğinde ise bahsi edilen içerik bilgisinin pilot okullarda görev alacak öğretmenlere sunulması için gereksinim duyulan yetişkin eğitimi pedagojik bilgi ve becerilerine, etkinlik temelli uygulamalarla odaklanılacaktır.

Eğiticilerin eğitiminde görev alacak eğitimcilere hem kullanacakları bu kılavuz hem de Öğretmen Kılavuzu hakkında bilgi sağla-

nacaktır. Ancak, eğitici eğitime katılacak eğitim personelinin Öğretmen Kılavuzunu dikkatlice okuyarak eğitime katılmaları, eğitimin niteliğini artıracak unsurlardan biri olacaktır. Bu eğitime katılacak personelin kapsayıcı erken çocukluk eğitime ilişkin mevcut bilgi ve deneyimleri her ne kadar sunulacak eğitimi zenginleştirecek olsa da ülkemizde uygulanan kaynaştırma/bütünleştirme eğitimi deneyimleri proje kapsamında pilot uygulaması gerçekleştirilecek olan kapsayıcı eğitim uygulamalarında teşvik edilecek pedagojik bilgi ve becerilerle birebir örtüşmeyebilir; dolayısıyla eğitimler sırasında bu hususun göz önünde bulundurulması yararlı olacaktır.

¹ Kılavuzun tamamında eğitici eğitimini alacak eğitim personeli için "eğitmen" kavramı kullanılacaktır.

Kılavuzun Uygulanmasında Dikkat Edilecek Hususlar

Eğitici Eğitimi Kılavuzu geliştirilirken öğretmenlerin öğretmenleri eğitim sürecine aktif biçimde katabilecekleri etkinliklerin oluşturulması hedeflenmiştir. Kılavuz, öğretmenlerin kapsayıcı erken çocukluk eğitimi konusundaki pedagojik bilgi ve becerilerini artırmak amacıyla hazırlanmıştır.

Öğretmen eğitimi gerçekleştirilirken öğretmenlerin, "*Öğretmenler bu etkinlikte neye odaklanacaklar, niçin odaklanacaklar, kimler bu etkinliğin içinde olacak, nasıl öğrenecekler, nerede öğrenecekler, ne zaman öğrenecekler?*" gibi soruların yanıtlarına hazırlık yapması gerekmektedir. Eğitici Eğitimi Kılavuzu bu konuda öğretmenlere rehberlik edecektir.

Eğitici Eğitimi Kılavuzu dâhilinde sunulan çalışmaların ortak noktası, öğretmenlerin etkin katılımı üzerine kurulu olmasıdır. Öğretmenlerin yetişkin eğitimi ilkelerine uygun olarak sadece içeriğin aktarıldığı kişiler olarak değil, bilgi ve deneyimleriyle içeriği yeni durumlara uygulayan, uyarlayan katılımcılar olarak görülmeleri önemlidir.

Eğitici Eğitimi Kılavuzu dâhilinde etkinlikler gerçekleştirilirken yerel/kültürel özelliklere uygun düzenlemelere gitmek, katılımcıların geçmiş öğrenmeleri, görev yerleri, görevleri ve diğer özellikleri temelinde sunum biçimlerinde uyarlamalar yapmak, katılımcılara uygulamalar konusunda model oluşturmak ve uygulamalar ilerledikçe katılımcılardan gelen dönütlere göre eğitim planlamalarında yeni düzenlemelere gitmek önemlidir.

Eğitici Eğitimi Kılavuzu içerisinde sunulan etkinlikler hazırlanırken temelde dört ana noktaya odaklanılmıştır:

- 1 Amaç
(*Etkinliğin amacı nedir?*)
- 2 Odak
(*Etkinliğin odağı nedir?*)
- 3 Materyal
(*Öğrenme materyali nedir?*)
- 4 Ek bilgiler
(*Konu içeriğinin öğrenilmesine katkı sağlayacak ek noktalar nelerdir?*)

"Öğretmenler bu etkinlikte neye odaklanacaklar, niçin odaklanacaklar, kimler bu etkinliğin içinde olacak, nasıl öğrenecekler, nerede öğrenecekler, ne zaman öğrenecekler?"

BÖLÜM ADI	SÜRE (DK)	ETKİNLİK ADI	ÖNGÖRÜLEN SÜRE (DK)	
BÖLÜM 1: KAPSAYICI EĞİTİM VE KAPSAYICI EĞİTİM İLKELERİNİ KAZANDIRMAYA YÖNELİK ETKİNLİKLER	280	Isınma Etkinliği	Engelleme Oyunu	20
		Etkinlik 1	Kapsayıcı Eğitim Nedir? Ne Değildir?	40
		Etkinlik 2	Dilek Ağacı	40
		Etkinlik 3	Kapsayıcı Eğitim İlkeleri	40
		Etkinlik 4	Boyama Yapıyoruz!	40
		Etkinlik 5	Omuz Omuz!	40
		Kapanış Etkinliği	Kapsayıcı Eğitim Posteri/Sloganı Oluşturma	40
		Değerlendirme		20
BÖLÜM 2: KAPSAYICI EĞİTİM ÖNÜNDEKİ ENGELLER VE BU ENGELLERİN ÜSTESİNDEN GELME	200	Isınma Etkinliği	Örümcek Ağı	20
		Etkinlik 1	Anne, Baba, Çocuk ve Ben!	40
		Etkinlik 2	Buluşma Noktası	40
		Etkinlik 3	Öğretmen-Çocuk El Ele	40
		Etkinlik 4	Çocuklar Bir Arada!	40
		Değerlendirme		20
BÖLÜM 3: KAPSAYICI ÖĞRENME ORTAMLARI: EVRENSEL TASARIM İLKELERİ	200	Etkinlik 1	Bul Yolunu!	50
		Etkinlik 2	Sınıfımı Baştan Yap!	50
		Etkinlik 3	Bunu da Öğrettim!	50
		Değerlendirme		50
BÖLÜM 4: KAPSAYICI ÖĞRENME ORTAMLARINDA PAYDAŞLARIN ETKİLEŞİMİ VE DESTEĞİ	200	Etkinlik 1	Okul Yönetimi Duvar Kağıdı	40
		Etkinlik 2	Kapsayıcı Eğitim İçin Değişim ve Yönetim	20
		Etkinlik 3	Aile, Toplum ve Kapsayıcı Eğitim	40
		Etkinlik 4	Aile ile Toplumun Süper Kahramanları	80
		Değerlendirme/Kapanış Etkinliği	İstasyonlar	20
BÖLÜM 5: KAPSAYICI EĞİTİM VE KAPSAYICI İLETİŞİM	200	Etkinlik 1	Kapsayıcı Eğitimin Kapsamında Kimler Var?	30
		Etkinlik 2	Kapsayıcı Öğrenme Ortamlarında Kişiler Arası İletişim	30
		Etkinlik 3	Kişiler Arası İletişimin Özelliklerini Kavramak	30
		Etkinlik 4	Kapsayıcı Kişiler Arası İletişim İçin İpuçları	30
		Etkinlik 5	Kapsayıcı Dili İçselleştirmek	30
		Etkinlik 6	Kapsayıcı İletişim İçin Önerdiğim Etkinlik	30
		Değerlendirme		20

BÖLÜM ADI	SÜRE (DK)	ETKİNLİK ADI	ÖNGÖRÜLEN SÜRE (DK)	
BÖLÜM 6: KAPSAYICI EĞİTİM ORTAMININ ÖĞRENME BAKIMINDAN DESTEKLENMESİ	400	Etkinlik 1	Kapsayıcı Bir Öğrenme Ortamı İçin Öğrenme Süreci Nasıl Desteklenmelidir?	50
		Etkinlik 2	Tüm Çocuklarım İçin Sınıfımız	50
		Etkinlik 3	Hepimiz Yaparız	50
		Etkinlik 4	Etkili Öğretim İçin İpucumuz: İPUCU	50
		Etkinlik 5	Püf Noktaları	50
		Etkinlik 6	Güç Bende Arttı mı?	50
		Etkinlik 7	Var mı Yok mu?	50
		Değerlendirme		50
BÖLÜM 7: KAPSAYICI EĞİTİM ORTAMLARINDA GELİŞİM VE ÖĞRENMENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	600	Etkinlik 1	Değerlendirme Nedir?	50
		Etkinlik 2	Temel Kavramlar	50
		Etkinlik 3	Değerlendirme Amaçları	50
		Etkinlik 4	Gelişim ve Öğrenmenin Değerlendirilmesinde Kullanılabilecek Değerlendirme Araçlarına Örnekler ve Bu Araçların Uyarlanmasına Dönük Pratik Öneriler	50
		Etkinlik 5	Örnek Değerlendirme Araçları	50
		Etkinlik 6	Gözlem Yaparken Dikkat Edilecek Hususlar I	50
		Etkinlik 7	Gözlem Yaparken Dikkat Edilecek Hususlar II	50
		Etkinlik 8	Gözlem Yaparken Dikkat Edilecek Hususlar III	50
		Etkinlik 9	Dereceli Puanlama Anahtarı Kullanılırken Dikkat Edilecek Noktalar	50
		Etkinlik 10	Portfolyo Oluşturulması ve Çocuk Öz Değerlendirmesi	50
		Etkinlik 11	Portfolyo Oluşturulması ve Öğretmen Öz Değerlendirmesi	50
Değerlendirme		50		

	Gruplar	P.tesi	Salı	Çarş.	Pers.	Cuma	C.tesi	Pazar
08.30 10.10	A	Açılış Proje Hakkında	BL2	BL5	BL6-1	BL7-2	BL7-1	BL7+
	B		BL3	BL1+	BL7-1	BL6-1	BL7-1	BL7+
	C		BL5	BL2	BL6-2	BL7-1	BL7-2	BL7+
	D		BL1+	BL3	BL7-2	BL6-2	BL7-2	BL7+
10.10 10.30								
10.30 12.10	A	Kılavuz Hakkında	BL2	BL5	BL6-1	BL7-2	BL7-1	BL7+
	B		BL3	BL1+	BL7-1	BL6-1	BL7-1	BL7+
	C		BL5	BL2	BL6-2	BL7-1	BL7-2	BL7+
	D		BL1+	BL3	BL7-2	BL6-2	BL7-2	BL7+
12.10 13.30								
13.30 15.10	A	BL1	BL1+	BL3	BL6-1	BL7-2	BL4	Kapanış
	B	BL1	BL2	BL5	BL7-1	BL6-1	BL4	
	C	BL1	BL3	BL1+	BL6-2	BL7-1	BL4	
	D	BL1	BL5	BL2	BL7-2	BL6-2	BL4	
15.10 15.30								
15.30 17.10	A	BL1	BL1+	BL3	BL6-1	BL7-2	BL4	
	B	BL1	BL2	BL5	BL7-1	BL6-1	BL4	
	C	BL1	BL3	BL1+	BL6-2	BL7-1	BL4	
	D	BL1	BL5	BL2	BL7-2	BL6-2	BL4	

Giriş (200 Dk., 4 Ders Saati, 2 Blok Ders)

Bölüm 1 (300 Dk., 6 Ders Saati, 3 Blok Ders)

Bölüm 2 (200 Dk., 4 Ders Saati, 2 Blok Ders)

Bölüm 3 (200 Dk., 4 Ders Saati, 2 Blok Ders)

Bölüm 4 (200 Dk., 4 Ders Saati, 2 Blok Ders)

Bölüm 5 (200 Dk., 4 Ders Saati, 2 Blok Ders)

Bölüm 6 (400 Dk., 8 Ders Saati, 4 Blok Ders)

Bölüm 7 (600 Dk., 12 Ders Saati, 6 Blok Ders)

Bölüm 7+ (200 Dk., 4 Ders Saati, 2 Blok Ders)

Kapanış (100 Dk., 2 Ders Saati, 1 Blok Ders)

Açılış, Proje Bilgilendirme, Eğitim ve Kılavuz Hakkında

Kapsayıcı Eğitim ve İlkeleri

Kapsayıcı Eğitim Önündeki Engeller ve Bu Engellerin Üstesinden Gelme

Kapsayıcı Öğrenme Ortamları: Evrensel Tasarım İlkeleri

Kapsayıcı Öğrenme Ortamlarında Paydaşların Etkileşimi Ve Desteği

Kapsayıcı Eğitim ve Kapsayıcı İletişim

Kapsayıcı Eğitim Ortamının Öğrenme Bakımından Desteklenmesi

Kapsayıcı Eğitim Ortamlarında Gelişim ve Öğrenmenin Değerlendirilmesi

Mesleki Gelişim

EĞİTİM SONU DEĞERLENDİRMESİ

Eğitici Eğitimi Programı uygulaması sırasında aday eğitimcilerin değerlendirilmesi gerçekleştirilecektir. Değerlendirme, eğitimi veren uzmanlar tarafından bölüm çalışmaları sonunda gerçekleştirilecektir. Ayrıca aday eğitimciler eğitim sonunda yazılı bir sınava gireceklerdir.

BAŞLAMADAN ÖNCE EĞİTİMLERDEN BEKLENTİLER

Eğitici Eğitimi Kılavuzu, sınıfında engeli olan çocuk[lar] bulunan ve kapsayıcı bir öğrenme ortamına gereksinim duyan erken çocukluk eğitimi öğretmenlerine, kapsayıcı erken çocukluk eğitimi üzerine eğitim verecek eğitimcilerin kullanımı için geliştirilmiştir. Eğitim sürecini gerçekleştirecek eğitimcilerin, öğretmenlerle çalışırken üstlenmeleri gereken bazı roller olacaktır. Bu roller şunlardır:

Bilgilendirme:

Eğitimcilerin, kaliteli kapsayıcı eğitim ile engeli olan çocuklar için kapsayıcı eğitimin okul ortamlarında geliştirilebilmesi için gerekli bilgilerin sağlayıcısı rolünü üstlenmeleri gerekmektedir.

Örnek olma:

Eğitimcilerin rol model olacak şekilde çeşitli eğitim becerileri sergilemeleri gerekmektedir.

Farkındalık oluşturma:

Eğitimcilerin, öğretmenlerin konu hakkındaki farkındalıklarını artırmaları ve yeni bilgilenmeler için kendilerini güdülemelerine yardımcı olmaları gerekmektedir.

Hak savunusu:

Eğitimcilerin, engeli olan çocuklar için kapsayıcı erken çocukluk eğitimi konusunda sergileyecekleri tutum, tavır ve davranışlarla kapsayıcı eğitimin bir "görev" olmaktan çok toplumda herkese düşen bir "sorumluluk" olduğunu, çalıştıkları öğretmenlere hissettirmeleri beklenmektedir.

Amaçlar

- Öğretmenlere kapsayıcı eğitim hakkında bilgi sağlamak.
- Öğretmenlere kapsayıcı eğitim ilkelerinin hayata geçtiği öğrenme ortamları hakkında bilgi sağlamak.
- Öğretmenlere kapsayıcı eğitimin katılım, erişim ve destek boyutları hakkında bilgi sağlamak.

Eğitmenin Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

- Öğretmenlerin yansıtıcı bir tavır içinde olmaları önemlidir.
- Öğretmenlerin mesleki gözlemlerinin (kendi okulunun/sınıf ortamlarının) etkinliğe dâhil edilmesi önemlidir.
- Öğretmenlerin etkin katılımı sağlanmalıdır.
- Öğretmenlerin karşılaştırmalı olarak durumları incelemeleri/tartışmaları önemlidir.
- Öğretmenlerin geliştirme önerileri sunmaları önemlidir.
- Bu etkinlik tamamlanırken "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 3.1., Kapsayıcı Eğitimin Kavramsal ve Kuramsal Çerçevesi" kısmındaki bilgilerin de gözden geçirilmesi önemlidir.
- Öğretmenlerin kapsayıcı eğitimin ilkelerine dair bir anlayış geliştirmeleri önemlidir.

Etkinlik Listesi

Isınma Etkinliği Engelleme Oyunu

- Etkinlik 1** Kapsayıcı Eğitim Nedir? Ne Değildir?
- Etkinlik 2** Dilek Ağacı
- Etkinlik 3** Kapsayıcı Eğitim İlkeleri
- Etkinlik 4** Boyama Yapıyoruz!
- Etkinlik 5** Omuz Omuza!
- Kapanış** Kapsayıcı Eğitim Posteri / Sloganı Oluşturma

Isınma Etkinliği

Engelleme Oyunu

Amaç		Öğretmenlerin engellenme durumu üzerine düşünmelerini sağlamak.
Materyal		Müzikçalar.
Yöntem		-
Süre		20 dakika

Etkinliğin Akışı

Katılımcılardan ayaklarını yere sağlam basarak omuz genişliğinde açması ve kollarını göğsünde çapraz yaparak kilitlemesi istenir. Bir müzik açılır ve katılımcılardan gözlerini kapatarak bacaklarını yerinden oynatmadan müziğe uygun dans etmeleri istenir.

Katılımcılardan müziği dinleyip müziğin verdiği duyguyu yaşamaya çalışmaları istenir. Sonrasında katılımcıların bir kolunu açıp serbet bırakarak serbest kalan kollarını diledikleri şekilde hareket ettirmesi istenir. Sonrasında diğer kollarını da serbest bırakmaları ve kolları ile dans etmeleri söylenir. Katılımcılardan sırasıyla önce bir bacaklarını sonra da diğer bacaklarını serbest bırakarak dans etmeye devam etmeleri istenir.

Yönergeler, katılımcıların verilen hareketi yapmalarına fırsat verecek şekilde aralıklarla verilir.

Müzik kapatılarak katılımcılara aşığıdaki gibi sorular sorularak katılımcıların engel üzerine düşünmeleri istenir:

- Kol ve bacaklarınızı hiç hareket ettirmeden dans etmenizi istediğimde ne hissetiniz? Nasıl dans ettiniz?
- Yavaş yavaş uzuvlarınızı hareket ettirmek nasıl bir duyguydu? Neleri yapabilir hale geldiniz?
- Bedeninizin hareketleri engellendiğinde bu durumu başka hangi durumlara benzettiniz?

Etkinlik 1

Kapsayıcı Eğitim Nedir? Ne Değildir?

Amaç

Öğretmenlerin kapsayıcı eğitim kavramının tanımını anlamalarını ve bu kavramı özel eğitim hizmetlerinden ayırtmalarını sağlamak.

Materyal

Renkli yapışkanlı not kâğıtları, teleskopik ayaklı yazı tahtası.

Yöntem

Grup çalışması, canlandırma, beyin fırtınası, sunum.

Süre

40 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Eğitimci etkinliğe öğretmenleri küçük gruplara ayırarak başlar ve renkli yapışkanlı not kâğıtlarına kapsayıcı eğitime ilişkin kendi tanımlarını yazmalarını ister ve bu yapışkanlı not kâğıtları öğretmenlere sağlanan teleskopik ayaklı yazı tahtasına veya tahtaya yapıştırılır.
- Öğretmenler yapışkanlı not kâğıtlarına kapsayıcı eğitimle ilgili tanımlarını istedikleri gibi not ederler.

- Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 3.1., Kapsayıcı Eğitimin Kavramsal ve Kuramsal Çerçevesi" kısmına atıf yapmasıyla başlar.
- Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.

Uygulama

- Öğretmenler grup temsilcileri seçerek yapışkanlı not kâğıtlarına yazılanları okumaya davet edilirler.
- Grup temsilcisi okuduğu tanımlardan bir soru üretir ve tüm gruba bu soruyu sorar. Soruya eğitimci ve/veya öğretmenler yanıt verir.
- Soruların cevaplanması tamamlandığında eğitimci; kapsayıcı yaklaşım ve kapsayıcı eğitim üzerine kısa bir anlatım gerçekleştirir.
- Anlatım sonrası eğitimci tüm gruplara 10 dakika süre vererek gruplardan kapsayıcı öğrenme ortamı ve kapsayıcı olmayan öğrenme ortamına ilişkin canlandırabilecekleri birer senaryo geliştirmelerini ister.
- Senaryolar tamamlandığında farklı gruplardan örnek kapsayıcı öğrenme ortamı ve kapsayıcı olmayan öğrenme ortamları senaryolarını canlandırmaları istenir.
- Her canlandırma sonrası canlandırmaya ilişkin öğretmenlerin görüşleri alınır.

- Grup çalışması
- Canlandırma
- Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması
- Sunum

Kapanış

- Bütün öğretmenler tartışmaya en az bir kere dâhil olur.
- Oturma, öğretmenlerin bireysel görüşlerini yansıtmaları ile kapatılır.

- Eğitimci, öğretmenlerin kapsayıcı eğitim konusundaki görüşlerini irdelemeleri için grup tartışması başlatır.

Etkinlik 2

Dilek Ağacı

Amaç

Öğretmenlerin görev yaptıkları öğretim ortamlarının kapsayıcı eğitim bakımından zayıf yanlarını değerlendirmelerini sağlamak.

Materyal

Teleskopik ayaklı yazı tahtası, beyaz renkli A4 kâğıtları, yapışkanlı not kâğıtları.

Yöntem

Grup tartışması, beyin fırtınası.

Süre

40 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Eğitimci, öncelikle teleskopik ayaklı yazı tahtası üzerine bir ağaç gövdesi çizer ve öğretmenlerden önlerindeki yapışkanlı kâğıtlara kendi okullarında "öncelikli olarak gelişmesi" gerekenleri tek kelime hâlinde not etmelerini ister.

- Eğitimci, eğitimcinin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 3, Kapsayıcı Eğitim" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar.
- Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.

Uygulama

- Öğretmenler bireysel olarak kâğıda birer kelime üç not yazarlar.
- Yazma işlemini bitirdiklerinde kâğıtlarını ağaç gövdesine yapıştırırlar.
- Eğitimci, öğretmenlerden grup çalışması için gruplar oluşturmalarını ister.
- Eğitimci, öğretmenlerin yapıştırdığı bu kâğıtları rastgele toplar ve grup sayısına göre eşit sayıya bölerek setler şeklinde masalara dağıtır. Her grubun ilgili notları analiz etmesini ve bu analizlerini yazmasını ister.
- Her öğretmen kendi grubunda, yanındaki öğretmenle notlarını paylaşarak yazılanları analiz eder ve bu analizlerini notlarına ekler.
- Öğretmenler gruplarında kendi analiz sonuçlarını grup arkadaşlarıyla paylaşırlar.

- Bireysel çalışma
- Grup çalışması
- Görüşlerin / Örneklerin paylaşılması ve yorumlanması

Kapanış

- Tüm öğretmenler grup paylaşımına en az bir kere dâhil olur.
- Bireysel olarak paylaşılan notlar grup notu hâline getirilerek her gruptan bir temsilci, tüm sınıfla okullarda bir an önce kapsayıcı eğitim anlamında gelişmesi gerekenlerin neler olduğunu paylaşır.
- Eğitimci de bunları tahtaya not eder ve kendi görüşlerini de ekleyerek oturumu kapatır.

- Eğitimci, öğretmenlerin ilkelerin ortak vurgusunu tartışmaları için grup tartışması başlatır.

Etkinlik 3

Kapsayıcı Eğitim İlkeleri

Amaç		Öğretmenlerin kapsayıcı eğitim ilkelerine göre öğretim ortamları hakkındaki bilgilerini artırmalarını sağlamak.
Materyal		Etkinlik Kâğıdı 1 (Kapsayıcı Okul İzleme Kontrol Listesi).
Yöntem		Bireysel çalışma, grup çalışması, beyin fırtınası.
Süre		40 dakika

	Etkinliğin Akışı	Eğitmen Uygulaması
Giriş	 <ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler öncelikle etkinlik kâğıdını inceler.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 3, Kapsayıcı Eğitim" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar. Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.
Uygulama	 <ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler etkinlik kâğıdını inceledikten sonra bireysel olarak Kapsayıcı Okul İzleme Kontrol Listesi'ni doldururlar. Her öğretmen, kendisine verilen bu kontrol listesini doldurduktan sonra listede olmayan bir maddeyi de kendisi listeye ekler. Sonra, her öğretmen yanındaki diğer öğretmenle listelerini değiştirerek okullarına ilişkin görüşlerini paylaşır. Öğretmenler daha sonra küçük gruplar oluştururlar ve aynı paylaşım grup hâlinde de devam eder. Tüm gruplar özellikle listede olmayan ve öğretmenler tarafından eklenen maddelerden yeni bir liste oluştururlar ve oluşturulan listeden ikişer örnek bir grup temsilcisi tarafından tüm grupla paylaşılır.	<ul style="list-style-type: none"> Bireysel çalışma Grup çalışması Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması
Kapanış	 <ul style="list-style-type: none"> Tüm öğretmenler tartışmaya en az bir kere dâhil olurlar. Öğretmenler okullarında ilkelere dönük yapacakları gözlemleri söylerler. Öğretmenlerin öncelikli ortak ilkelerinin özetlenmesiyle oturum kapatılır.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitmen, öğretmenlerin üzerinde çalışılan maddelerden oluşan kapsayıcı eğitim ilkelerinin ortak vurgusunu tartışmaları için grup tartışması başlatır.

Etkinlik Kâğıdı 1

Kapsayıcı Okul İzleme Kontrol Listesi

Aşağıdaki tabloda halen görev yaptığınız okulu veya daha önce görev yapmış olduğunuz başka bir okulu kapsayıcı eğitim bileşenleri açısından değerlendirebileceğiniz bir form sunulmaktadır. Her kriter için oluşturduğunuz yanıtların gerekçelerini yazınız.

	Evet	Hayır	Evet/Hayır Diye Yanıtlama Gerekçeniz
Okulunuz tarafından hazırlanmış stratejik plan, kapsayıcı eğitim bakış açısını yansıtıyor mu?			
Okul personelinin gelişmesi için alınan tedbirler kapsayıcı eğitim yaklaşımını yansıtıyor mu?			
Okul yönetiminin hazırladığı belgeler ve gerçekleştirdiği işler kapsayıcı eğitimin özelliklerini yansıtıyor mu?			
Engeli olan çocuklar okula erişebilir durumda mı?			
Tüm çocuklar mevcut eğitim programına eşit ve adil biçimde katılabiliyorlar mı?			
Engeli olan çocuklar ve tipik gelişim gösteren çocukların okulda kalma süreleri eşit mi?			
Tüm çocuklar okulun çeşitli bölümlerini birlikte mi kullanıyorlar? (Bahçe, oyun odası vb.)			
Çocuklar için ders dışı faaliyetler (öğrenci kulübü vb.) mevcut mu?			
Çocuklar için okul sonrası ders dışı faaliyetler varsa, tüm çocuklar için erişilebilir mi?			

	Evet	Hayır	Evet/Hayır Diye Yanıtlama Gerekçeniz
Mevcut eğitim programı ve okul sonrası programlara katılım tüm çocuklar arasındaki etkileşimi teşvik edecek şekilde hazırlanmış mı?			
Okuldaki tüm öğretmenlerin iş birliği yaptığı bir okul ortamı mevcut mu?			
Okul personeli (özel eğitimciler de dahil olmak üzere) çocukların bireyselleştirilmiş eğitim planları konusunda iş birliği yapıyor mu?			
Okul personeli (özel eğitimciler de dahil olmak üzere) çocukların eğitim programlarının uyarlanması konusunda iş birliği yapıyor mu?			
Okul personeli (özel eğitimciler de dahil olmak üzere) etkin öğrenme sağlamak için farklı öğretim tekniklerinin kullanılması için iş birliği yapıyor mu?			
Öğretmenler çocukların özerkliklerini destekleyecek ve eğitim programlarına katacak şekilde düzenlemeler yapıyorlar mı?			
Destekleyici hizmetler uzmanlar arasında disiplinlerarası bir yaklaşımla sunuluyor mu?			
Eğitim personeli fırsat buldukça iş birliği içerecek şekilde eğitimler gerçekleştiriyor mu?			

Etkinlik 4

Boyama Yapıyoruz!

Amaç		Kapsayıcı eğitimin katılım boyutunda öğretmenlerin bilgisini artırmak.
Materyal		Boyama kâğıtları, farklı renklerde kuru boya kalemleri.
Yöntem		Sunum, grup tartışması.
Süre		40 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş		<ul style="list-style-type: none"> • Öğretmenlere boş boyama kâğıtları ve her birine farklı renkte kuru boya kalemleri dağıtılır. • Öğretmenlerden boyama kalemleriyle kendi boyama kâğıtlarına istedikleri bir şeyi boyamaları istenir. • Öğretmenlerden kendi çizim ve boyamalarını yaparken birbirlerinin kâğıtlarını da boyamaları ama o sırada diğerlerinin kendi kâğıtlarını boyamalarını engellemek üzere kendi kâğıtlarını da korumaları istenir. • En çok farklı renkle boyanmış kâğıdın sahibi oyunu kaybetmiş sayılır.	<ul style="list-style-type: none"> • Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 3, Kapsayıcı Eğitim" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar. • Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.
Uygulama		<ul style="list-style-type: none"> • Eğitmen, katılım konusunu, katılımı etkileyen unsurları ve çocukların performansı üzerindeki uzun dönemli olası etkilerini (örneğin uzun dönemli olarak eksik öğrenme yaşayan çocukların zaman içerisinde öğrenme ortamlarında daha fazla zorlanmaya başlamaları gibi) açıklar. • Okul ortamlarında çocukların katılımını sınırlandıran uygulamalar konusunda öğretmenler küçük gruplar hâlinde tartışarak örnekler hazırlarlar. • Bu örnekleri grup temsilcisi büyük grupla paylaşır. • Eğitmen eğitime katılım konusu hakkında sunum yapar.	<ul style="list-style-type: none"> • Sunum • Bireysel çalışma • Grup çalışması • Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması
Kapanış		<ul style="list-style-type: none"> • Tüm öğretmenler tartışmaya en az bir kere dâhil olurlar. • Öğretmenler okullarında katılım konusunun güçlendirilmesi için neler yapabilecekleri hakkındaki görüşlerini belirtirler. • Eğitmen, yorumlara dayalı olarak ortak noktaları yansıtan bir özetlemeyle oturumu kapatır.	<ul style="list-style-type: none"> • Eğitmen, öğretmenlerin katılım konusunda tartışmaları için grup tartışması başlatır ve grupların kapanış yorumları alınır.

Etkinlik 5

Omuz Omuza!

Amaç		Kapsayıcı eğitimin destek boyutunda öğretmenlerin bilgisini artırmak.
Materyal		Herhangi bir nesne, A4 kâğıdı, kalem.
Yöntem		Grup tartışması, sunum.
Süre		40 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş		<ul style="list-style-type: none"> • Öğretmenlerden ayağa kalkmaları istenir. • Kendilerine bir ortak bularak yan yana durmaları sağlanır. • Yan yana duran öğretmenlerin omuzları arasında bir nesne yerleştirilerek aynı anda yürümeleri istenir.	<ul style="list-style-type: none"> • Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 3, Kapsayıcı Eğitim" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar. • Etkinliğe eğitimin destek boyutunun tanıtımı yapılarak devam edilir.
Uygulama		<ul style="list-style-type: none"> • Eğitmen, destek konusunu ve öğretmenlerin performansı üzerindeki etkisini açıklar. • Öğretmenler, okul ortamlarında öğretmenler arasındaki destek anlayışının geliştirilmesi için yapabilecekleri kâğıda not ederler. • Öğretmenler görüşlerini yazdıkları kâğıtları gruptaki diğer bir öğretmene verirler ve onlar da yazılı görüşler hakkında kendi görüşlerini oluştururlar. • Ardından her masa, grup çalışması şeklinde ortak bir liste çıkarır.	<ul style="list-style-type: none"> • Sunum • Bireysel çalışma • Grup çalışması • Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması
Kapanış		<ul style="list-style-type: none"> • Tüm öğretmenler tartışmaya en az bir kere dâhil olurlar. • Öğretmenlerin okullarında destek konusunu geliştirmeye dönük gözlemlerini paylaşımlarıyla oturum kapatılır.	<ul style="list-style-type: none"> • Eğitmen, öğretmenlerin destek konusunda tartışmaları için grup tartışması başlatır.

Kapanış Etkinliği

Kapsayıcı Eğitim Posterini / Sloganını Oluşturma

Amaç		Öğretmenlerin kapsayıcı eğitim ile ilgili bilgilerini ve farkındalıklarını değerlendirmek.
Materyal		Poster kâğıdı, keçeli tahta kalemi.
Yöntem		Grup çalışması, sunum.
Süre		40 dakika

Etkinliğin Akışı

Katılımcılar altı gruba ayrılır. Etkinliğin amacına bağlı olarak eklenecek olan içeriklerin her biri ayrı bir gruba dağıtılır. Graplardan içerikten hareketle slogan oluşturarak buna uygun afiş/poster tasarımları istenir. Ortaya çıkarılan ürünler her grubun bir üyesi tarafından tüm gruba sunulur. Sunulan ürünler sınıfta panoya asılarak sergilenir.

Amaçlar

- Öğretmenlere öğrenme, gelişim ve katılımın önündeki engeller hakkında bilgi sağlamak.
- Öğretmenlere öğrenme, gelişim ve katılımın önündeki engelleri aşma konusunda bilgi sağlamak.

Eğitimin Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

- Öğretmenlerin yansıtıcı bir tavır içinde olmaları önemlidir.
- Öğretmenlerin mesleki gözlemlerinin (kendi okulunun/sınıf ortamlarının) etkinliğe dâhil edilmesi önemlidir.
- Öğretmenlerin etkin katılımı sağlanmalıdır.
- Öğretmenlerin karşılaştırmalı olarak durumları incelemeleri/tartışmaları önemlidir.
- Öğretmenlerin geliştirme önerileri sunmaları önemlidir.
- Bu etkinlik tamamlanırken "*Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 5, Kapsayıcı Eğitimin Önündeki Engeller ve Bu Engellerin Üstesinden Gelme*" kısmındaki bilgilerin de gözden geçirilmesi önemlidir.
- Öğretmenlerin kapsayıcı eğitime dair bir anlayış geliştirmeleri önemlidir.

Etkinlik Listesi

Isınma Etkinliği Örümcek Ağı

- Etkinlik 1** Anne, Baba, Çocuk ve Ben!
- Etkinlik 2** Buluşma Noktası
- Etkinlik 3** Öğretmen-Çocuk El Ele
- Etkinlik 4** Çocuklar Bir Arada

Isınma Etkinliği

Örümcek Ağı

Amaç		Öğretmenlere ebeveyn tutum/davranışlarıyla ilgili bilgi sağlamak.
Materyal		2 adet yumak, yazı tahtası, tahta kalemı.
Yöntem		Grup çalışması.
Süre		20 dakika

Etkinliğin Akışı

Katılımcılardan iki gruba ayrılarak iki çember oluşturmaları istenir. Eğitimci kapsayıcı eğitimin önündeki engeller ve bu engellerin ortadan kalkması için yapılması gerekenlerle ilgili bir cümle kurar ve elindeki ip yumağının bir ucu kendisinde kalacak şekilde rastgele çemberden bir kişiye atar. Yumağı tutan katılımcı da süreci aynı şekilde devam ettirir.

Aynı süreç diğer grupta da yapılmalıdır.

Daha sonra yumak en son kimde kaldıysa bu kişi yumağı kendisine atana geri atar ve sonrasında aklında kalan en çarpıcı cümleyi tahtaya yazar ve bu şekilde geriye doğru giderek yumak çözülür ve son olarak eğitime döner.

Etkinlik sonunda iki grubun listelediği cümleler karşılaştırılır.

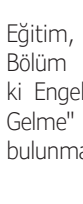

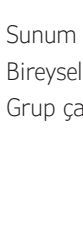

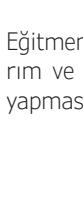
Etkinlik 1

Anne, Baba, Çocuk ve Ben!

Amaç		Öğretmenlere ebeveyn tutum/davranışlarıyla ilgili bilgi sağlamak.
Materyal		A4 kâğıtları, sunum.
Yöntem		Sunum, vaka çalışması, grup tartışması.
Süre		40 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş	 <ul style="list-style-type: none"> • Öğretmenlerden yakın zamanda ailelerle yaşadıkları deneyim örneklerini paylaşmaları istenir. • Paylaşılan deneyim örneklerinden grup çalışmalarında yorumlanmak üzere yeterli sayıda seçim yapmaları istenir.	 <ul style="list-style-type: none"> • Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 5, Kapsayıcı Eğitimin Önündeki Engeller ve Bu Engellerin Üstesinden Gelme" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunmasıyla başlar.
Uygulama	 <ul style="list-style-type: none"> • Öğretmenlerden her bir deneyimle ilgili olarak ailenin neden olduğu engeli tanımlamaları ve nasıl bir çözüm üretebileceklerini tartışmaları istenir. • Eğitmen ebeveyn tutum/davranışları ve bu tutum/davranışların olası sonuçları üzerine sunum yapar.	 <ul style="list-style-type: none"> • Sunum • Bireysel çalışma • Grup çalışması
Kapanış	 <ul style="list-style-type: none"> • Öğretmenlerden sunumun ardından deneyimleri tekrar ele alarak farklı seçenekleri değerlendirmeleri istenir. • Değerlendirmelerin ortak noktaları vurgulanarak oturum kapatılır.	 <ul style="list-style-type: none"> • Eğitmen, öğretmenlerin evrensel tasarım ve erişim konusunda bir tartışma yapması için grup tartışması başlatır.

Etkinlik 2

Buluşma Noktası

Amaç

Öğretmenlere çocuklar arası etkileşimi güçlendirmek için yapılabilecekler hakkında bilgi sağlamak.

Materyal

A4 kâğıtları, ip ya da bant, yazı tahtası, yazı kalemi, sunum.

Yöntem

Oyun, grup tartışması.

Süre

40 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Öğretmenlerden sınıfta eşler hâlinde birbirlerine bakacak şekilde sıra olmaları istenir. Bu şekilde iki sıra oluşturulur ve karşılıklı eşler arasında mesafe geriye adımlar atılarak açılır. Her eş grubunun arasındaki mesafenin aynı olmasına özen gösterilir. Daha sonra eşler arasına bir ip ya da bant yardımıyla düz bir çizgi çekilerek mesafe ikiye bölünür. Her iki eş arasındaki mesafenin en az 4 veya 5 adım olmasına dikkat edilir.

- Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 5, Kapsayıcı Eğitimin Önündeki Engeller ve Bu Engellerin Üstesinden Gelme" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunmasıyla başlar.
- Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.

Uygulama

- Eşlerden karşılıklı olarak sırasıyla kendi sınıflarında çocukların genel anlamda etkileşim kurmakta zorlandığı çocukların bir özelliğini betimlemeleri istenir. Betimleme için öğretmenlerin yalnızca bir cümle kurması ve etkinlikteki eşine bu cümleyi ifade etmesi istenir.
- Betimlenen özellik eşin sınıfında da gözlemleniyorsa eşler karşılıklı olarak birer adım birbirlerine yaklaşır. Gözlemlenmiyorsa her iki eş de yerinde kalarak eşin bir betimleme yapması için sıra diğer eşe devredilir.
- Betimlemeler sırasıyla ortadaki çizgide buluşmaya kadar devam eder. Ortada ilk buluşan eşler oyunu bitirerek sıradan çıkar ve yerine oturur; oyun diğer eşler için orta çizgide buluşmaya kadar devam eder. Tüm eşler ortada buluşur ve yerine geçer.

- Oyun
- Sunum
- Grup çalışması
- Soru-cevap

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Uygulama

- Tüm eşler yerine geçtikten sonra eğitimci, öğretmenlere çocukların etkileşim kurulmakta güçlük çekilen çocukların özelliklerinin neler olduğunu sorar ve yanıtları tahtaya listeler.
- Liste tamamlandığında eğitimci, öğretmenlere etkileşim kurmakta zorlanılan çocuğun sınıftaki diğer tüm çocuklarla arasındaki etkileşimi güçlendirmek için neler yapabileceklerini sorar ve yine yanıtları tahtaya listeler.
- Liste tamamlandığında eğitimci çocuklar arası etkileşimi güçlendirmek için neler yapılabileceğine ilişkin kendi sunumunu yapar ve özellikle de engeli olan çocukların tipik gelişen çocuklarla etkileşimlerini güçlendirecek stratejileri açıklar.
- Eğitimci sunumunu yaptıktan sonra etkileşimi güçlendirmek için sınıf içi etkinliklerin yanında okul dışı ya da ders dışı etkinlikler de düzenlenebileceğini belirterek, öğretmenlerden neler yapılabileceğine ilişkin görüşlerini paylaşmalarını ister.
- Son olarak da çocuklar arasındaki etkileşimin kalitesinin artırılması için yapılabilecekler tartışılır.

Kapanış

- Öne çıkan görüşlerin özetlenmesiyle oturum kapatılır.

Etkinlik 3

Öğretmen-Çocuk El Ele

Amaç

Öğretmenlere çocuklarla öğretmenler arasında yaşanan bireysel sorunlar hakkında bilgi sağlamak.

Materyal

Teleskopik ayaklı yazı tahtası, A4 kâğıtları.

Yöntem

Sunum, grup tartışması.

Süre

40 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Öğretmenler küçük gruplara ayrılır.
- Öğretmenlere engeli olan çocukların öğrenme, gelişim ve katılımının önündeki engellerin neler olduğuna dair tek bir soru sorulur ve bu konudaki grup görüşünü teleskopik ayaklı yazı tahtasına maddeler hâlinde yazmaları istenir.

- Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 5, Kapsayıcı Eğitimin Önündeki Engeller ve Bu Engellerin Üstesinden Gelme" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunmasıyla başlar.
- Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.

Uygulama

- Öğretmenlerden grupları gezerek tahtalar üzerindeki notlara bakmaları ve kendi not paketlerini oluşturmaları istenir.
- Daha sonra her gruptan bireysel olarak toplanan notlardaki ifadeleri sınıflamaları istenir.
- Sınıflamada öne çıkan öğretmen-çocuk ilişkilerini bozan unsurlar temelinde bu ilişkileri düzeltmek için ne tür taktikler geliştirilebileceği sorulur. Sorunun yanıtı tüm sınıfça tartışılır.
- Eğitmen, konuya ilişkin sunum yapar.

- Sunum
- Bireysel çalışma
- Grup çalışması

Kapanış

- Öne çıkan vurguların özetlenmesiyle oturum kapatılır.

Etkinlik 4

Çocuklar Bir Arada!

Amaç

Öğretmenlere engeli olan çocukların öğrenme ortamına uyumunu sağlamak için yapılabilecekler hakkında bilgi sağlamak.

Materyal

A4 kâğıtları, teleskopik ayaklı yazı tahtası, renkli kalem, yapışkanlı not kâğıtları.

Yöntem

Sunum, grup tartışması, beyin fırtınası.

Süre

40 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Öğretmenlerden kendi sınıf ortamlarını renkli kalemler kullanarak, bütün yönleriyle betimlemeleri istenir.
- Öğretmenlerden varsa sınıflarındaki, yoksa tanıdıkları engeli olan bir çocuğu betimlemeleri istenir.

- Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 5, Kapsayıcı Eğitimin Önündeki Engeller ve Bu Engellerin Üstesinden Gelme" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunmasıyla başlar.
- Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.

Uygulama

- Öğretmenler küçük gruplara ayrılır.
- Eğitmen her gruptan sınıflarındaki engeli olan çocukların tipik gelişen çocuklarla etkileşim kurabilmeleri için izledikleri yöntemleri tartışarak, bulgularını gruba ait teleskopik ayaklı yazı tahtasına listelemelerini ister.
- Listeler tamamlandığında eğitmen bütün öğretmenlerden tahtalardaki notları incelemelerini ister ve listelenen yöntemleri not etmelerini ister.
- Eğitmen daha sonra her gruba listeledikleri yöntemlerden en etkili olduğunu düşündükleri üç yöntemi renkli yapışkanlı kâğıtlara yazarak öğretmen tahtasına asmalarını ister.
- Seçilen yöntemler eğitmen tarafından irdelenir ve kullanılabilir bu yöntemler eğitmen tarafından detaylandırılarak öğretmenlere sunulur.

- Sunum
- Bireysel çalışma
- Grup çalışması

Kapanış

- Eğitmen, her öğretmenden paylaşılan ve sunulan yöntemlerin oturum başında betimledikleri kendi sınıf ortamlarına göre nasıl uyarlanabileceğini grup olarak tartışmalarını ister.
- Eğitmen, tartışmaları gözlemler ve gözlemlerini tüm sınıfa özetleyerek oturumu kapatır.

- Eğitmen, öğretmenlere paylaşılan ve sunulan yöntemlerin nasıl geliştirilebileceğini sorar.

Amaçlar

- Öğretmenlere erişilebilir ortamlar konusunda bilgi sağlamak.
- Öğretmenlere evrensel tasarım ilkeleri doğrultusunda sınıf içi düzenlemeler hakkında bilgi-beceri sağlamak.

Eğitmenin Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

- Öğretmenlerin yansıtıcı bir tavır içinde olmaları önemlidir.
- Öğretmenlerin mesleki gözlemlerinin (kendi okulunun/sınıf ortamlarının) etkinliğe dâhil edilmesi önemlidir.
- Öğretmenlerin etkin katılımı sağlanmalıdır.
- Öğretmenlerin karşılaştırmalı olarak durumları incelemeleri/tartışmaları önemlidir.
- Öğretmenlerin geliştirme önerileri sunmaları önemlidir.
- Bu etkinlik tamamlanırken "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 6, Kapsayıcı Öğrenme Ortamları: Evrensel Tasarım İlkeleri" başlığı altındaki bilgilerin de gözden geçirilmesi önemlidir.
- Öğretmenlerin kapsayıcı eğitimin ilkelerine dair bir anlayış geliştirmeleri önemlidir.

Etkinlik Listesi

- Etkinlik 1** Bul Yolunu!
- Etkinlik 2** Sınıfımı Baştan Yap!
- Etkinlik 3** Bunu da Öğrettim!

Etkinlik 1

Bul Yolunu!

Amaç

Öğretmenlere erişilebilir ortamlar hakkında bilgi sağlamak.

Materyal

Göz kapama bandı, engel olarak kullanılabilen nesnelere.

Yöntem

Sunum, canlandırma, grup tartışması, beyin fırtınası.

Süre

50 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Etkinlik tanıtımı yapıldıktan sonra sınıf iki gruba ayrılır; gruplara etkinlik kısaca tanıtılır ve ekip olarak etkinliği tamamlayabilmesi için strateji belirmeleri amacıyla 3-5 dakikalık paylaşım/strateji belirleme süresi verilir.
- Gruplardan kendilerini temsil edecek iki gönüllü seçmeleri istenir.
- Öğretmenlere gözleri kapalı olarak yürüyecekleri bir yürüme yolu tarif edilir.
- Öğretmenlerin oturdukları sandalyeleri kullanarak yürüme yolunda engeller oluşturmaları istenir.

- Eğitmen "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 6, Kapsayıcı Öğrenme Ortamları: Evrensel Tasarım İlkeleri" kısmına atıfta bulunarak başlar.
- Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.

Uygulama

- Seçilen gönüllü bir öğretmenin gözleri kapatılarak sandalyelerle oluşturulan engelli yolda yürütmesi istenir. Yürüyüşü tamamlamak için bir süre verilir ve süre içerisinde yürüyüşün engellere çarpmadan bitirilmesi istenir.
- Yürüyüş sırasında gözü kapalı olan gönüllüye grup arkadaşlarından biri tek komutlu yönergeler verir; yürüyüş engellere çarpmadan bitirmeye çalışılır.
- Yürüyüş bittiğinde öğretmenin gözü açılır; yürüyüşü yapan ve komutu veren öğretmenden yaşadığı deneyimi diğer öğretmenlerle birlikte yorumlaması istenir.
- Yapılan yorumlar çerçevesinde grup tartışmasına geçilir. Gruplar okulların yapısında gözlemledikleri erişim sorunlarını eğitmen rehberliğinde tartışırlar.
- Grup tartışması bir grup gönüllüsü tarafından tüm sınıfa sunulur.

- Bireysel çalışma
- Grup çalışması

Kapanış

- Eğitmen, özetleyici bir konuşmayla oturumu kapatır.

Etkinlik 2

Sınıfımı Baştan Yap!

Amaç

Öğretmenlere erişilebilir ortamlar hakkında bilgi sağlamak.

Materyal

A4 kâğıtları, yapışkanlı not kâğıtları, kalemler, yazı tahtası, sunum.

Yöntem

Beyin fırtınası, sunum, grup tartışması.

Süre

50 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Öğretmenlerden gözlerini kapamaları ve sınıflarını düşünmeleri istenir.
- Her öğretmenden kendi sınıfının krokisini çizmesi istenir.
- Çizilen krokiler duvarlara asılır ve öğretmenlerden bu krokilerin ziyaret edilmesi istenir.
- Ardından öğretmenler sınıflarında farklı özelliklere sahip çocukların sınıfın düzeni ile ilgili yaşadığı olası sorunları tespit etmeye başlarlar.

- Eğitmen "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 6, Kapsayıcı Öğrenme Ortamları: Evrensel Tasarım İlkeleri" kısmına atıfta bulunarak başlar.
- Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.

Uygulama

- Öğretmenler çocukların sınıfın düzeni ile ilgili yaşadığı sorunları betimlerler.
- Öğretmenler çocukların yaşadığı sorunları çözmek veya sorunlara müdahale etmek için sınıfta yapılabilecek düzenlemeleri tartışırlar.
- Tartışma bulguları yapışkanlı not kâğıtlarına yazılarak sınıftaki tahtaya asılır.
- Eğitmen, tahtadaki notlar ışığında evrensel tasarım ilkelerine ve öğrenme ortamı düzenlemelerine dönük sunum yapar.

- Sunum
- Bireysel çalışma
- Grup çalışması

Kapanış

- Eğitmen özetleyici bir anlatımla oturumu kapatır.

Etkinlik 3

Bunu da Öğrettim!

Amaç		Öğretmenlere öğretim desenlemede evrensel tasarım hakkında bilgi sağlamak.
Materyal		A4 kâğıtları, kalemler.
Yöntem		Sunum, grup tartışması.
Süre		50 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenlerden masada iki grup kurmaları istenir. Her gruptan sınıflarındaki bir çocuğun öğrenme özelliklerinin ve gereksinimlerinin betimlenmesi istenir. Çocuğun farklı öğrenme özelliklerinin ve gereksinimlerinin betimlenmesi konusunda öğretmenlere yardım edilir. Gereksinim duyulması hâlinde bu özellikler ile ilgili ipuçları verilir.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitmen "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 6, Kapsayıcı Öğrenme Ortamları: Evrensel Tasarım İlkeleri" kısmına atıfla başlar. Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.
Uygulama		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenlerden önce grup içerisinde bireysel olarak sınıflarından seçtikleri bir çocuğun öğrenmesi ile ilişkili zorlandıkları konuları yazılı olarak betimlemeleri istenir. Daha sonra öğretmenler, betimledikleri konuyla ilgili gruplarında paylaşımda bulunurlar. Gruptaki öğretmenlerden üzerine konuştukları konulardan birini seçmeleri istenir. Grup çalışması ile seçilen konu üzerinden öğretim örneği hazırlamaları istenir. Eğitmen, öğretim desenlemede evrensel tasarım ilkeleri hakkında sunum yapar.	<ul style="list-style-type: none"> Bireysel çalışma Grup çalışması Sunum
Kapanış		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler hazırladıkları öğretim planını gözden geçirirler. Bu öğretim planlarındaki ortaklıklar özetlenerek oturum kapatılır.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitmen, öğretmenlerin evrensel tasarım ilkeleri ve erişim konusunda bir tartışma yapması için grup tartışması başlatır.

Amaçlar

- Öğretmenlere kapsayıcı eğitim bakımından okul yönetiminin rolü ve sorumlulukları hakkında bilgi vermek.
- Öğretmenlere kapsayıcı eğitim bakımından öğretmenin rolü hakkında bilgi vermek.
- Öğretmenlere kapsayıcı eğitim bakımından ailenin rolü ve sorumlulukları hakkında bilgi vermek.
- Öğretmenlere kapsayıcı eğitim uygulamalarında aile ve toplum katılımına yönelik çalışmalar hakkında bilgi vermek.
- Öğretmenlere, engeli olan çocuklara ve ailelere öneri için başvurulabilecek ve destek sağlanabilecek kurumlar hakkında bilgi vermek.
- Öğretmenlerin mesleki gözlemleri (kendi okul/sınıf ortamları) temelinde etkinlikler aracılığı ile kapsayıcı eğitim bakımından aile ve toplumun rol ve sorumluluklarına dair bir anlayış geliştirmelerini sağlamak.

Eğitmenin Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

- Öğretmenlerin yansıtıcı bir tavır içinde olmaları önemlidir.
- Öğretmenlerin karşılaştırmalı olarak durumları incelemeleri/tartışmaları önemlidir.
- Bu etkinlikleri tamamlarken "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 7, Kapsayıcı Öğrenme Ortamlarında Paydaşların Etkileşimi ve Desteği ve Bölüm 8A, Aile-Toplum-Okul İş Birliği ve Kapsayıcı Eğitim" başlığı altındaki bilgilerin gözden geçirilmesi önemlidir.
- Öğretmenlerin kapsayıcı eğitimin ilkelerine dair bir anlayış geliştirmeleri önemlidir.

Etkinlik Listesi

- Etkinlik 1** Okul Yönetimi Duvar Kâğıdı
  - Etkinlik 2** Kapsayıcı Eğitim İçin Değişim ve Yönetim
  - Etkinlik 3** Aile, Toplum ve Kapsayıcı Eğitim
  - Etkinlik 4** Aile ile Toplumun Süper Kahramanları
- Değerlendirme / Kapanış** İstasyonlar

Etkinlik 1

Okul Yönetimi Duvar Kâğıdı

Amaç		Öğretmenlere kapsayıcı eğitim bakımından okul yönetiminin rolü ve sorumlulukları hakkında bilgi vermek.
Materyal		Etkinlik Kâğıdı 2 (Okul Yönetimi ve Kapsayıcı Eğitim), poster kâğıdı, rulo kâğıt, kalemler.
Yöntem		Grup tartışması, beyin fırtınası.
Süre		40 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş		<ul style="list-style-type: none"> Eğitmen öğretmenleri gruplara ayırır. Gruplara etkinlik sonunda sınıf duvarlarına asılacak büyüklükte poster kâğıtları ya da rulo kâğıtlar dağıtılır.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 7, Kapsayıcı Öğrenme Ortamlarında Paydaşların Etkileşimi ve Desteği" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar. Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.
Uygulama		<ul style="list-style-type: none"> Eğitmen gruplardan eğlenceli görsel çizimleri kullanarak kapsayıcı eğitim çerçevesinde okul yöneticilerinin rollerini ve çocuk, öğretmen, aile/ebeveyn ve toplumun diğer birey ve kurumlarına karşı sorumluluklarını kavram haritaları oluşturarak görselleştirmesini ister. Görseller tamamlandığında tüm görseller duvarlara asılır ve her öğretmenin görselleri ziyaret etmesi istenir. Görsel ziyaretler sonrası tüm öğretmenlerden grup olarak tartışarak en önemli 5 rol ve sorumluluğun listelenmesi istenir. Öğretmenler yer aldıkları grupla birlikte ortak bir görüş listesi oluştururlar. Sonra önemli bulunan maddelerin tartışılmasına geçilir. Eğitmen, öğretmenler tarafından verilen örnekler üzerinden özetleyici açıklamalarda bulunur.	<ul style="list-style-type: none"> Bireysel çalışma Grup çalışması Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması
Kapanış		<ul style="list-style-type: none"> Oturum öğretmenlere dağıtılan etkinlik kâğıdının maddelerinin doldurulmasıyla kapatılır. Etkinlik kâğıdındaki boş satırlar grup çalışmasında tartışılan rol ve sorumluluklarla doldurulmalıdır.	

Etkinlik Kâğıdı 2

Okul Yönetimi ve Kapsayıcı Eğitim

Aşağıdaki tabloyu (Epp, 2014) yöneticilerin rolü ve sorumluluklarına karşın bir öğretmenin bu süreçteki rolü ve sorumlulukları açısından inceleyerek tartışınız. Bir okul yöneticisinin bu rolü ve sorumlulukları yerine getirebilmek için yapabileceği olumlu uygulama örneklerini kurumlarınızdaki uygulamaları temel alarak tartışınız.

Yönetici Rolü ve Sorumlulukları	Kurum Değerlendirmesi ve Öğretmen Olarak Katkılarımız
Çalıştıkları kurumu yeniden tasarlama ve buna bağlı olarak iş birlikli bir çalışma ortamı için kurum kültürünü geliştirme.	
Sorunların tespit edilmesi ve buna bağlı olarak okul personelinin motive edilebilmesine yönelik okul için yeni bir vizyon ve yön belirleme.	
Çocuklara hem gerekli bireysel desteklerin sağlanması hem de yüksek kalitede bir eğitim sunulmasını yönetme.	
Tüm çocukların yanı sıra, çocukların ebeveynlerini ve ilgili tüm paydaşları sürece dâhil etme ve onlara değer verme.	
Öğretmenlere yeterli mesleki gelişim için fırsatlar sunma.	

Etkinlik 2

Kapsayıcı Eğitim İçin Değişim ve Yönetim

Amaç		Öğretmenlere kapsayıcı eğitim bakımından okul yönetiminin rolü ve sorumlulukları hakkında bilgi vermek.
Materyal		Etkinlik Kâğıdı 3, kalem, A4 kâğıdı.
Yöntem		Grup tartışması, beyin fırtınası.
Süre		20 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenlere etkinlik kâğıtları dağıtılır. Öğretmenler etkinlik kâğıdındaki tabloyu inceleyerek tabloda geçen terimleri ilk gördüklerinde akıllarından geçenleri not ederler.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 7, Kapsayıcı Öğrenme Ortamlarında Paydaşların Etkileşimi ve Desteği" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar. Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.
Uygulama		<ul style="list-style-type: none"> Her öğretmen yanındaki diğer öğretmenle notlarını karşılaştırır. Notlardaki ortaklıklar ve farklılıklar bir kâğıt üzerine Benzer (B) ve Farklı (F) kodlamasıyla iki ayrı sütuna kaydedilir. İkililerin notları grup içindeki diğer ikililerin notları ile karşılaştırılarak tüm grubun görüşleri tek bir liste hâline dönüştürülür. Öğretmenler gruplar hâlinde kendi görüşlerini paylaşır ve ortak bir liste oluştururlar.	<ul style="list-style-type: none"> Bireysel çalışma Grup çalışması Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması
Kapanış		<ul style="list-style-type: none"> Grupların hazırladığı listeler grup sözcüleri tarafından paylaşılarak oturum kapatılır.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitmen, öğretmenler tarafından verilen örnekler üzerinden özetleyici açıklamalarda bulunur.

Etkinlik Kâğıdı 3

Kapsayıcı Eğitim İçin Değişim ve Yönetim

Okulunuzda yapılan kapsayıcı uygulama örneklerini, aşağıdaki tabloyu inceleyerek değerlendiriniz.

Başarılı Bir Değişim Sürecinin Bileşenleri	Sonuçlar
Vizyon + Beceri + Güdü (Teşvik etme) + Kaynaklar + Eylem Planı	DEĞİŞİM
? + Beceri + Güdü (Teşvik etme) + Kaynaklar + Eylem Planı	KARIŞIKLIK
Vizyon + ? + Güdü (Teşvik etme) + Kaynaklar+ Eylem Planı	KAYGI
Vizyon + Beceri + ? + Kaynaklar + Eylem Planı	DİRENÇ
Vizyon + Beceri + Güdü (Teşvik etme) + ? + Eylem Planı	KORKU
Vizyon + Beceri + Güdü (Teşvik etme) + Kaynaklar + ?	BOŞA KÜREK ÇEKME

Etkinlik 3

Aile, Toplum ve Kapsayıcı Eğitim

Amaç

Öğretmenlere kapsayıcı eğitim bakımından aile ile toplumun rolü ve sorumlulukları hakkında bilgi vermek.

Materyal

Etkinlik Kâğıdı 4 (Aile, Toplum ve Kapsayıcı Eğitim), A4 kâğıdı, kalem, kostüm.

Yöntem

Grup tartışması, beyin fırtınası, drama.

Süre

40 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Eğitimci öğretmenleri gruplara ayırır.
- Gruplara grup üyelerinden birinin yönetici, birinin öğretmen, diğer öğretmenlerin de farklı özellik ve gereksinimleri olan aile bireyleri rollerini üstlenerek canlandırma yapacakları iletilir. Etkinliği eğlenceli kılmak için canlandırmada kostüm de kullanılabilir. Katılımcılara aktarılır.
- Gruplara kapsayıcı eğitim çerçevesinde üstlenilecek rolleri belirlemeleri ve canlandırmayı hazırlamaları için 20 dakika süre verilir.

- Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 7, Kapsayıcı Öğrenme Ortamlarında Paydaşların Etkileşimi ve Desteği" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar.
- Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.

Uygulama

- Hazırlık süresi tamamlandığında gruplardan rol ve sorumluluklar üzerine hazırlanmış skeçlerini sergilemeleri istenir.
- Bütün gruplar performanslarını sergiledikten sonra eğitimci, öğretmenlere ailelerle iş birliği kurmak, paylaşım ve desteği artırmak ve yaşanan sorunları aza indirmek için neler yapılabileceğini sorar ve grupça görüşlerini paylaşarak listelemelerini ister.
- Öğretmenler gruplar hâlinde kendi görüşlerini paylaşır ve ortak bir liste oluştururlar.
- Öğretmenler etkinlik kâğıdında verilen konuşma metnini (Öğretmen Kılavuzu-Etkinlik 20) inceler ve metne ilişkin görüşlerini yanındaki diğer öğretmenle paylaşır.
- Öğretmenler gruplar hâlinde kendi görüşlerini paylaşır ve ortak bir liste oluştururlar.
- Sonra önemli bulunan maddelerin tartışılmasına geçilir.
- Eğitimci, öğretmenler tarafından verilen örnekler üzerinden özetleyici açıklamalarda bulunur.

- Canlandırma
- Bireysel çalışma
- Grup çalışması
- Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması

Kapanış

- Oturum öğretmenlere dağıtılan etkinlik kâğıdının maddelerinin doldurulmasıyla kapatılır.

Etkinlik Kâğıdı 4

Aile, Toplum ve Kapsayıcı Eğitim

Aşağıdaki tabloda bir öğretmenin aileler konusunda yapmış olduğu çalışmalar maddeler hâlinde yer almaktadır. Tabloda yer alan maddeleri kendi sınıfınızdaki uygulamalarınız bakımından değerlendirerek ilgili yerleri doldurunuz, nedenlerini paylaşınız.

	Sınıfınızdaki Engeli Olan Çocuklar İçin	Sınıfınızdaki Tipik Gelişim Gösteren Çocuklar İçin	Fark Varsa, Sizce Nedeni Nedir?
Çocukların eğitim planları hakkında ailelerle sıklıkla konuşurum.			
Çocukların gelişim ve öğrenmelerini desteklemek için ailelere bilgilendirme yaparım.			
Çocukların ailelerinin rol ve sorumlulukları hakkındaki farkındalıklarını artırmak için eğitim sağlarım.			

Etkinlik 4

Aile ile Toplumun Süper Kahramanları

Amaç

Öğretmenlere kapsayıcı eğitim bakımından aile ile toplumun rolleri ve sorumlulukları hakkında bilgi vermek.

Materyal

Kayıt cihazı (kamera, cep telefonu vb.).

Yöntem

Grup tartışması, beyin fırtınası, drama.

Süre

80 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Eğitimci öğretmenleri gruplara ayırır.
- Gruplardan engeli olan çocukların kapsayıcı öğrenme ortamlarında eğitim almalarını sağlamaya katkı sağlayan aile bireyleri, toplum kurum ve kuruluşlarını temsil eden bir süper kahraman karakteri yaratarak canlandırmaları istenir.
- Gruplara kapsayıcı eğitim çerçevesinde süper kahraman rolünü belirlemeleri ve canlandırmayı hazırlamaları için 30 dakika süre verilir. Süper kahraman canlandırması için video çekilebileceği, oluşturulabileceği, sınıf dışına çıkılabileceği, var olan videolardan kes/yapıştır tekniğiyle (video düzenleme bilgi ve becerisi olan gruplar için geçerlidir) yeni bir süper kahraman videosu çekilebileceği, video oluşturma deneyimi olmayan gruplar için video yerine canlandırma/skeç hazırlanabileceği not edilir.

- Eğitimci, eğitimcinin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 7.4., Aile ile Toplumun Rol ve Sorumlulukları" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar.
- Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.

Uygulama

- Hazırlık süresi tamamlandığında süper kahraman performansları sergilenir/izlenir ve eğitimci öncülüğünde tartışılır.
- Eğitimci, öğretmenler tarafından hazırlanan performanslar üzerinden özetleyici açıklamalarda bulunur.

- Bireysel çalışma
- Grup çalışması
- Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması

Kapanış

- Oturum sonrası değerlendirme ve görüş paylaşımı ile oturum kapatılır.

Değerlendirme / Kapanış Etkinliği

İstasyonlar

Amaç		Öğretmenlerin kapsayıcı öğrenme ortamlarında paydaşların etkileşimi ve desteği ile ilgili bilgilerini ve farkındalıklarını değerlendirmek.
Materyal		A4 kâğıt, teleskopik ayaklı yazı tahtası.
Yöntem		Grup çalışması, beyin fırtınası.
Süre		20 dakika

Etkinliğin Akışı

Katılımcılar altı istasyona ayrılır. İstasyon adlarının yazılı olduğu birer kâğıt gruplara verilir. Gruplardan istasyon adlarını dikkate alarak kapsayıcı eğitime nasıl destek sağlayabilecekleri, kendilerine düşen rol ve sorumluluklarına ilişkin düşüncelerini yazmaları istenir. Yazılan ifadeler her grubun bir üyesi tarafından tüm gruba sunulur. Sunulan ürünler teleskopik ayaklı yazı tahtasına ya da duvara asılarak sergilenir.

İstasyonlar:

1. Çocuklar
2. Öğretmenler
3. Okul yöneticileri
4. Aileler
5. Okuldaki diğer personel
6. Toplumsal kurum ve kuruluşlar

Amaçlar

- Öğretmenlerin kapsayıcı öğretim ortamlarında kişiler arası iletişimi vurgulamak, öncelikle iletişim kavramına dikkat çekmek.
- Öğretmenlerin, kapsayıcı öğretim ortamlarında gerek kendi iletişim süreçlerini yönetmeleri gerekse diğer karşılaşmalarda olumlu örneklerin yaygınlaşmasına destek olabilmeleri için gerekli bakış açısını vurgulamak.
- Öğretmenlerin, kendi eğitimlerinde kullanabilecekleri kapsayıcı iletişim etkinliklerini düşünmelerine, tasarımlarına ve uygulamalarına olanak sağlamak.

**Eğitmenin
Dikkat
Etmesi
Gereken
Hususlar**

- Öğretmenlerin, daha önceden mekânda daire şeklinde düzenlenmiş oturma alanında oturmaları gerekmektedir. Bu, etkinliklerin döngüsel bir akış içinde gerçekleşmesi için önemli ve gereklidir.
- Öğretmenlerin katılımının sağlanması ve herkese eşit söz hakkı verilmesi önemlidir. Dolayısıyla söz akışının döngüsel olması önerilir.
- Bu etkinlik tamamlanırken "Öğretmen Eğitimi Kılavuzu, Bölüm 8.3., Öğrenme Ortamlarında Kişiler Arası İletişim" kısmındaki bilgilerin de gözden geçirilmesi önemlidir.
- Öğretmenlerin kapsayıcı öğretim ortamlarının yaratılmasında kişiler arası iletişim bileşenlerinden nasıl faydalanacaklarına dair bir anlayış geliştirmeleri önemlidir.
- Öğretmenlerin kapsayıcı eğitimin ilkelerine dair bir anlayış geliştirmeleri önemlidir.

**Etkinlik
Listesi**

- Etkinlik 1** Kapsayıcı Eğitimin Kapsamında Kimler Var?
- Etkinlik 2** Kapsayıcı Öğretim Ortamlarında Kişiler Arası İletişim
- Etkinlik 3** Kişiler Arası İletişimin Özelliklerini Kavramak
- Etkinlik 4** Kapsayıcı Kişiler Arası İletişim İçin İpuçları
- Etkinlik 5** Kapsayıcı Dili İçselleştirmek
- Etkinlik 6** Kapsayıcı İletişim İçin Önerdiğim Etkinlik

Etkinlik 1

Kapsayıcı Eğitimin Kapsamında Kimler Var?

Amaç

Kapsayıcı eğitim kavramının gündelik yaşantımızdaki önemine işaret eden bir tanışma etkinliği gerçekleştirmek. Bu etkinlik ile grubun birbirini ve eğitmeni tanımaya ve eğitim grubu içinde eşit söz hakkına riayet edilmesine dair bir döngü kurmak.

Materyal

Beyaz etiket, renkli top, renkli not kâğıtları, renkli kalemler.

Yöntem

Grup tartışması, beyin fırtınası.

Süre

30 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Öğretmenlerin ve eğitmenin birbirlerini tanımaları için eğitmen renkli topu yerde bir kez sektirerek adını ve kendi için önemli olan üç özelliğini söyler (Örneğin; Burcu, anne, öğretmen, 42 yaşında). Tüm grup için etkinlik bu yaklaşımla tamamlanır.
- Öğretmenlerden dağıtılan beyaz etiketlere isimlerini yazmaları istenir. İsimlerin altına bir ifade/sembol/resim koyabilecekleri söylenir. Öğretmenlerden tüm eğitim boyunca bu etiketlerle dolaşmaları talep edilir. Burada amaç, süreçte kurumsal kimlikten uzaklaşmayı sağlamaktır.
- Tüm katılımcıların aktif olmalarının sağlanması önemlidir. Söz sırasının hızla sağdan sola ilerlemesi bir yöntem olabilir.

- Eğitmen, eğitimin bu bileşenini genel olarak tanıtır ve çalışmanın temel ilkeleri (daire içinde oturmak, eşit söz hakkı vb.) hakkında öğretmenleri bilgilendirir.
- Bu ilk etkinlik tanıtılarak devam edilir.

Uygulama

- Eğitmen bu ısınma turu tamamlanınca, tüm öğretmenlere renkli kâğıtlar ve kalemleri dağıtır.
- Eğitmen kendi de dâhil her bir katılımcıdan küçük not kâğıtlarına, "Yeni tanıdığımız insanlarla ilgili neleri öğrenmeyi isteriz? Onlara hangi soruları sormayı isteriz, hangi soruları sorabiliriz?" sorularına örnek yazılmasını ister. Kâğıdın bir tarafına birini, diğer tarafına öbür soruyu yazmaları istenir. Bu etkinlik, birtakım soruları daha rahat sorarken, diğerlerini sormamayı tercih ettiğimiz yönünde katılımcılara bir farkındalık sağlamayı amaçlar. Bu aynı zamanda kültürel farklılıklara da dikkat çekmek için etkili bir yöntemdir.

- Bireysel çalışma
- Grup çalışması
- Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Uygulama

- Eğitmen tüm kâğıtları toplar ve tüm katılımcılardan ayağa kalkmalarını ister.
- Sorulması uygun olan sorulardan sorarak, yanıtlara göre kişilerin gruplara ayrılmalarını sağlar. Bazı sorulara verilen cevapların kesişim kümeleri yarattığının farkına varılacaktır.
- Bu gruplara ayrıldıktan sonra, sorulması uygun olmayan sorulardan birini eğitmen sorar ve katılımcılardan ortak tavır almaları beklenir.
- Birtakım özelliklerimize göre ayrışmamız tolere edilebilirken, bazı özelliklerde bir araya geliyor olmamız dikkat çekicidir.

Kapanış

- Eğitmen, önemli bir kişiler arası iletişim kavramı olan ve öğretmen kılavuz kitabında açıklanmış olan "uyumlanma" kavramını vurgulayarak oturumu kapatır.

- Eğitmen, katılımcıların, oturma düzeninde yerlerine dönmelerini ister ve "Yapılan etkinlik ile kapsayıcı eğitim kavramı arasında nasıl bir ilişki olabilir?" diye sorar. Tartışma yürütülür.

Etkinlik 2

Kapsayıcı Öğretim Ortamlarında Kişiler Arası İletişim

Amaç

Öğretmenlerin kapsayıcı öğretim ortamlarında kişiler arası iletişimin önemini anlayabilmeleri için iletişim kavramına dikkat çekmek.

Materyal

A3 kâğıt/beyaz tahta, tahta kalemi, üç renk-yapışkanlı not kâğıtları.

Yöntem

Grup tartışması, beyin fırtınası.

Süre

30 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Öğretmenlerin iletişimin nasıl tanımlandığına dair bir beyin fırtınası yürütecekleri vurgulanarak başlanır.
- Eğitmenin tüm katılımcıların aktif olmasını sağlaması önemlidir. Söz sırası hızla sağdan sola akışla sürdürülür.

- Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Eğitimi Kılavuzu, Bölüm 8.3., Öğrenme Ortamlarında Kişiler Arası İletişim" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar.
- Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.

Uygulama

- Eğitmen, tahtanın üst kısmına İLETİŞİM yazar.
- Öğretmenlere farklı renklerde, yapışkanlı küçük not kâğıtları dağıtılır.
- Dağıtılan kâğıtlara her birinin "iletişim" denince akıllarına gelen üç kavramı, pembe kâğıda; kişisel, yeşil kâğıda; okul/çevre, sarı kâğıda; toplum ile ilgili bir kavramı yazmaları istenir.
- Eğitmen öncelikle öğretmenlerden "iletişim" denince not ettikleri kavramları kendilerince sıralamalarını ister; herkes sırasıyla bir kavram söyler ve eğitmen bunları tahtaya dağınık bir şekilde yazar. Okul/çevre ve toplum başlıkları için de etkinlik tekrar edilir.
- Her bir katılımcının belirlediği kavramlar söylendikten sonra, grup ısınmıştır. Tahtadaki her bir kavram ile ilgili akla gelen kavramların serbest bir şekilde tahtaya yazılmasına devam edilir ve kelime bulutu geliştirilir.

- Bireysel çalışma
- Grup çalışması
- Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Uygulama

- Eğitmen, kişiler arası iletişim ve medya dâhil iletişim ile ilgili kavramlarla tahtanın kaplandığından emin olduğunda, iletişimin bu kavramların her birinin birbirleriyle ilgisi üstünden ilerlediğini vurgular ve etkin iletişim için öncelikle bu karmaşaya dair bir farkındalık edinilmesi gerektiğine değinir.
- Eğitmen, öğretmenleri hızlı bir sırayla tahtaya davet eder ve birbiri ile ilişkili gördükleri kavramlar arasında oklarla çizgiler çizmelerini ister.
- İletişim bağlamında özellikle dikkat çekilmesi gereken bir kavram KÜLTÜR'dür.

Kapanış

- Öz çekimlerden sonra eğitmen, tahtanın fotoğrafını çeker ve tahtayı siler.
- Eğitmen tüm öğretmenlerden gözlerini kapatmalarını ve sırayla akıllarında kalan üç kavramı art arda söylemelerini ister ve oturum kapatılır.

- Eğitmen, tahtanın bir köşesine günün tarihini yazar ve tahta önünde öz çekim (selfie) ile her bir öğretmenin iletişim kavramının karmaşasına dair bir hatıra oluşturabilmesi için fırsat oluşturur.

Etkinlik 3

Kişiler Arası İletişimin Özelliklerini Kavramak

Amaç		Öğretmenlerin kapsayıcı bir öğretim ortamı yaratmak ve bunu sürdürmekte kişiler arası iletişimin özelliklerini irdelemelerine ve bu farkındalığı aile ve diğer paydaşlarla iletişimlerinde kullanmalarına dair anlayış geliştirmek.
Materyal		Beş satırlı yatay kâğıt, kalem, torba, üstünde ayrı ayrı "çift yönlüdür", "niyet", "roller", "süreç", "zaman", "sonuç" yazan önceden hazırlanmış kâğıtlar.
Yöntem		Grup tartışması, beyin fırtınası.
Süre		30 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenlere gündelik iletişimlerini düşünmeleri için birkaç dakika verilir. Öğretmenlere kişiler arası iletişim denince gündelik iletişimleri ışığında akıllarına gelen özelliklerin neler olduğu sorulur?	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Eğitimi Kılavuzu, Bölüm 8.3., Öğrenme Ortamlarında Kişiler Arası İletişim" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar. Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.
Uygulama		<ul style="list-style-type: none"> Eğitmen bir torba içine katılımcı sayısına göre eşit olarak bölünmüş sayıda üzerlerinde, "çift yönlüdür", "niyet", "roller", "süreç", "zaman", "sonuç" kelimelerinin yer aldığı kâğıtlar hazırlar. Torbadan her bir katılımcının kelime çekmesi ve yanındaki katılımcılara verilen kâğıdı göstermeden düşünmeleri istenir. Her bir katılımcıya ayrıca bir not kâğıdı verilir ve torbadan çektiği kavramı kâğıdın üstüne yazması istenir. Torbadan çekilen kavramı merkeze alarak, her katılımcıdan not kâğıdına beş cümle ile bu kavramı anlatacak bir senaryo yazmaları istenir. Bu senaryoda, engeli olan çocuk/birey olması şart değildir. Öğretmenlerden, senaryo yazma işlemi tamamlandıktan sonra, kâğıdı katlamaları ve eğitmen tarafından sıra ile dolaştırılan torbaya atmaları istenir.	<ul style="list-style-type: none"> Bireysel çalışma Grup çalışması Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Uygulama

- Daire şeklinde oturan öğretmenlerin beşerli gruplar oluşturmaları istenir. Eğitimci, her bir gruba üstünde farklı kavramlar olan yedi senaryo verir. Grup bu senaryoları okur ve kendi aralarında tartışır. Bu tartışmaya 15 dakika süre verilir.
- Her bir gruptan ellerindeki senaryoları incelediklerinde birbirleriyle ilişkilenen senaryoları bulmaları, okudukları senaryolarda gördükleri diğer özellikleri tespit etmeleri istenir.

Kapanış

- Akıllarda en fazla kalan senaryoların ortak yönleri özetlenerek oturum kapatılır.

- Eğitim, eğitmenin tüm bu özelliklerin birbirleriyle ilişkili olduklarını ifade etmesi ve her bir gruba söz vererek inceledikleri sahnelerdeki diğer özellikleri kâğıtların altına yazmaları ile tamamlanır.

Etkinlik 4

Kapsayıcı Kişiler Arası İletişim İçin İpuçları

Amaç

Öğretmenlerin kapsayıcı eğitim ilkeleri ve kişiler arası iletişim bileşenlerini birleştirmeleri için kendi ipuçlarını geliştirmelerini sağlamak.

Materyal

Küçük not kâğıtları, kalem, delgeç, renkli ip.

Yöntem

Grup tartışması, beyin fırtınası.

Süre

30 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Öğretmenlere köşelerinden ipe bağlanmış, minik bir defter şeklindeki boş not kâğıtları dağıtılır.

- Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 8.3., Öğrenme Ortamlarında Kişiler Arası İletişim" kısmına yönelik bir çalışma yapılacağına dair bilgi vermesiyle başlar.
- Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.

Uygulama

- Öğretmenlerden sınıf içindeki yaşantılarını düşünmeleri istenir.
- Kapsayıcı eğitim ilkeleri ışığında bir kılavuz hazırlamak için maddeler yazmak üzere düşünceleri istenir ve bunun için birkaç dakika süre verilir.
- Her bir madde için bir sayfa kullanmaları yönünde yönerge verilir.
- Öğretmenlerin her birinin bireysel olarak beşer madde yazması beklenir.
- Bu sürecin tamamlanmasını takiben, sıra ile her bir öğretmenin kendi ipuçlarından bir madde okuması istenir. Diğer öğretmenler okunan ve kendi kılavuzlarında olmayan maddeyi boş sayfalarına ekleyebilirler. Okunan her bir madde için, "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 8.3., Öğrenme Ortamlarında Kişiler Arası İletişim" bölümüne dâhil edilip edilemeyeceği konusunda bir tartışma yürütülür. Bu aşamanın karşılıklı müzakere süreci olarak bir alıştırmaya olduğu akılda bulundurulmalıdır.

- Bireysel çalışma
- Grup çalışması
- Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması

Kapanış

- Tüm öğretmenlerin tartışmaya katılımları önemlidir. Eğitimci konuşmayan ve sessiz kalan öğretmenlerin katılımlarını desteklemek için sorularla onları konuşmaya davet edebilir.
- Kişiler arası iletişim ipuçlarının kapsayıcı eğitim ilkeleri ile birleştirilmesi ve özgün önerilerin geliştirilmesiyle, katılımcıların bir bireysel bir de birlikte ürettikleri kılavuzların tamamlanmasıyla oturum kapatılır.

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

- Eğitimci, müzakere sonucunda ortaya çıkan ipuçları kılavuzunu sesli olarak okur ve etkinlik tamamlanır.

Etkinlik 5

Kapsayıcı Dili İçselleştirmek

Amaç

Öğretmenlerin, sınıf içi ve sınıf dışı tüm ortamlarda kapsayıcı dil kullanımını sağlamak.

Materyal

Her birinde kapsayıcı dil kullanımına uygun olmayan ayrımcı (cinsiyet, yaş, engel durumu, boy uzunluğu-kısalığı gibi bedene dair durumlar vb. içeren) kelimelerin kalın harflerle yazıldığı bir cümle yer alan (bazı cümlelerde de gizli ayrımcı ifadenin olduğu) önceden hazırlanmış 35 adet kâğıt.

Yöntem

Beyin fırtınası, grup tartışması.

Süre

30 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Öğretmenlere şu sorular sorulur:
Ön yargı nedir?
Toplumumuzda yaygın ön yargılar nelerdir?
Toplumumuzda yaygın kalıp yargılar nelerdir?
- Eğitimci kendi karşılaştığı bir "ayrımcı dil kullanımı" durumuna dair deneyimini paylaşır.
- Öğretmenlerin kendi deneyimlerini paylaşmalarını sağlamak esastır. Bu noktada, paylaşılan deneyime dair öğretmenlerin hissettikleri duyguyu da ifade etmeleri büyük önem taşır.
- Örneğin, ayrımcı bir kelime kullandığını düşünen bir öğretmenin deneyim aktarımı sonrasında, "Kendimi o kelimeyi kullanırken duyunca çok utandım." ya da ayrımcı bir tavra maruz kalan bir öğretmenin, "Bana böyle davranmaları beni incitti." şeklinde ifade etmesi veya ayrımcı bir dil kullanımına şahit olan öğretmenin düşüncelerini belirtmesi öz düşünüşsel bir sürecin tetiklenmesi hedeflendiği için önemlidir.

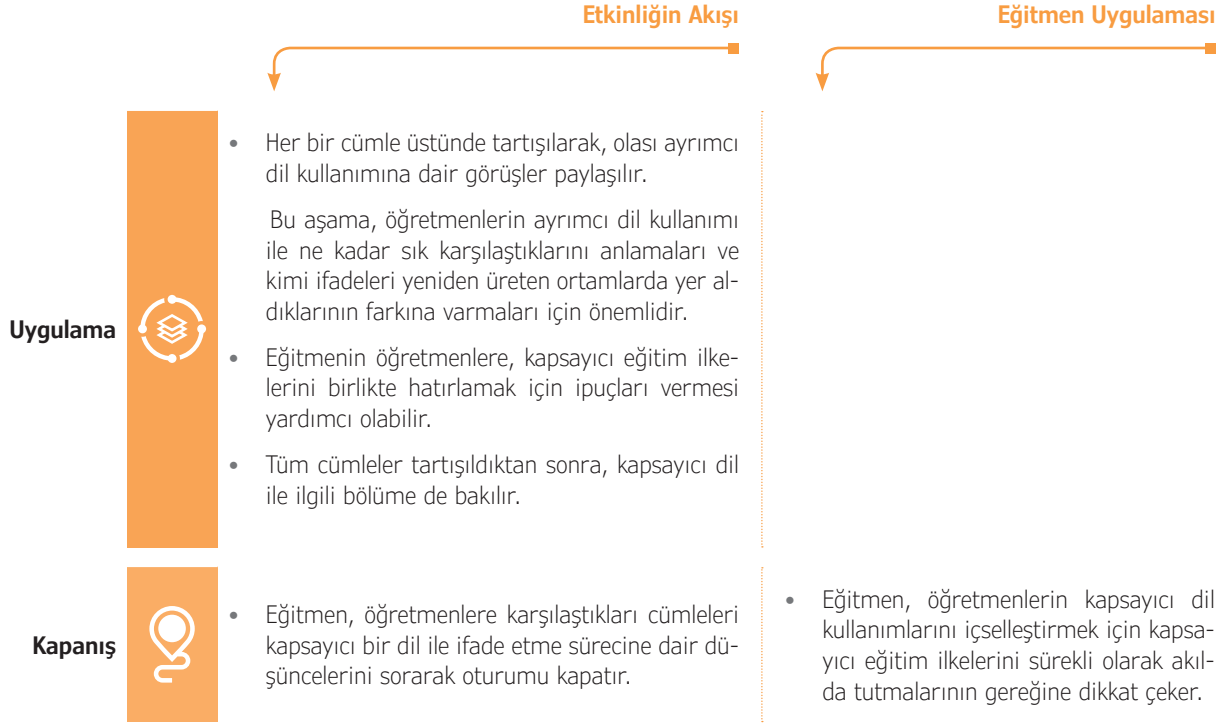
Uygulama

- Eğitimci, her bir öğretmene üstünde ayrımcı dil ile yazılmış bir cümle olan bir kâğıt verir.
- Her bir öğretmen, kendi kâğıdındaki cümle üstünde çalışır ve ayrımcı ifade içermeyen olumlu bir cümle üretir.
- Öğretmenler, ellerindeki cümle için geliştirdikleri alternatif cümleyi grubun geneline okurlar.

- Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 8.3.3., Öğrenme Ortamlarında Kapsayıcı Bir Dil" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar.
- Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.

- Bireysel çalışma
- Grup çalışması
- Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması

Etkinlik 6

Kapsayıcı İletişim İçin Önerdiğim Etkinlik

Amaç		Öğretmenlerin kapsayıcı iletişim konusunda özgün bir etkinlik tasarlamasını sağlamak.
Materyal		Etkinlik Kâğıdı 5 (Kapsayıcı Eğitim İçin Önerdiğim Etkinlik), diğer materyaller her bir grup tarafından tespit edilecektir.
Yöntem		Yöntem, grup tarafından tespit edilecektir.
Süre		30 dakika

	Etkinliğin Akışı	Eğitmen Uygulaması
Giriş	<ul style="list-style-type: none"> Tüm grupların yerel eğitimde kullanabilecekleri kapsayıcı iletişim ya da kapsayıcı dil kullanımı için 15 dakikalık kendi özgün etkinlik örneklerini tasarımları beklenir. Eğitmen, gruplar arasında dolaşarak destek verecektir.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitmen, eğitime etkinlik oluşturma faaliyetinin ana hatlarını yukarıda belirtildiği şekilde açıklayarak başlar. Zaman yönetimi, tüm grupların önerdikleri etkinliği uygulayabilmeleri için önemlidir.
Uygulama	<ul style="list-style-type: none"> Grupların etkinlik düşünme ve etkinlik uygulama için sunulan etkinlik kâğıdına sadık kalmaları beklenir.	<ul style="list-style-type: none"> Grup çalışması Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması
Kapanış	<ul style="list-style-type: none"> Eğitmen, öğretmenlere karşılaştıkları cümleleri kapsayıcı bir dil ile ifade etme sürecine dair düşüncelerini sorarak oturumu tamamlar.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitmen, öğretmenlerin kapsayıcı dil kullanımlarını içselleştirmeleri için kapsayıcı eğitim ilkelerini sürekli akıllarında tutmalarının gereğine dikkat çeker.

Etkinlik Kâğıdı 5

Kapsayıcı İletişim İçin Önerdiğim Etkinlik

Amaç	
Materyal	
Yöntem	
Süre	

	Etkinliğin Akışı	Eğitmen Uygulaması
Giriş	<ul style="list-style-type: none"> •	<ul style="list-style-type: none"> •
Uygulama	<ul style="list-style-type: none"> •	<ul style="list-style-type: none"> •
Kapanış	<ul style="list-style-type: none"> •	<ul style="list-style-type: none"> •

Amaçlar

- Öğretmenlerin kapsayıcı bir öğretim ortamı için çevrenin, materyallerin/etkinliklerin uyarlanmasında yapılacak düzenlemelere dönük bilgi ve becerilerini artırmak.
- Öğretmenlerin kapsayıcı bir öğretim ortamı ve öğrenmenin desteklenmesi için yapılacak düzenlemelere dönük bilgi ve becerilerini artırmak.
- Öğretmenlerin kapsayıcı bir öğretim ortamında davranış ve sınıf yönetiminde yapılacak düzenlemelere dönük bilgi ve becerilerini artırmak.

Eğitmenin Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

- Öğretmenlerin daha önceden mekânda daire şeklinde düzenlenmiş oturma alanında oturmaları gerekmektedir. Bu, etkinliklerin döngüsel bir akış içinde gerçekleşmesi için önemli ve gereklidir.
- Öğretmenlerin katılımının sağlanması ve herkese eşit söz hakkı verilmesi önemlidir. Dolayısıyla söz akışının döngüsel olması önerilir.
- Bu etkinlik tamamlanırken "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 9, Kapsayıcı Eğitim Ortamının Öğrenme Bakımından Desteklenmesi" kısmındaki bilgilerin de gözden geçirilmesi önemlidir.
- Öğretmenlerin mesleki gözlemlerinin (kendi okulunun/sınıf ortamlarının) etkinliğe dâhil edilmesi önemlidir.
- Öğretmenlerin karşılaştırmalı olarak durumları incelemeleri/tartışmaları önemlidir.
- Öğretmenlerin geliştirme önerileri sunmaları önemlidir.
- Öğretmenlerin kapsayıcı eğitimin ilkelerine dair bir anlayış geliştirmeleri önemlidir.

Etkinlik Listesi

- Etkinlik 1** Kapsayıcı Bir Öğrenme Ortamı İçin Öğrenme Süreci Nasıl Desteklenmelidir?
- Etkinlik 2** Tüm Çocuklarım İçin Sınıfımız
- Etkinlik 3** Hepimiz Yaparız
- Etkinlik 4** Etkili Öğretim İçin İpucumuz: İpucu
- Etkinlik 5** Püf Noktaları
- Etkinlik 6** Güç Bende Artıııııııı!
- Etkinlik 7** Var mı Yok mu?

Etkinlik 1

Kapsayıcı Bir Öğrenme Ortamı İçin Öğrenme Süreci Nasıl Desteklenmelidir?

Amaç		Öğretmenlerin, kapsayıcı bir öğretim ortamı için çevrenin materyallerin/ etkinliklerin uyarlanmasıyla yapılacak düzenlemelere dönük bilgi edinmelerini sağlamak.
Materyal		Etkinlik Kâğıdı 6 (Öğretmen ÖZ Değerlendirme Rubriği), A4 kâğıtları.
Yöntem		Grup tartışması, beyin fırtınası.
Süre		50 dakika

	Etkinliğin Akışı	Eğitmen Uygulaması
Giriş	 <ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler öncelikle karşılıklı olarak kapsayıcı bir öğretim ortamı oluşturmak için öğrenme-öğretme sürecinin nasıl tasarlanması gerektiğine dair bilgileri tekrar gözden geçirirler.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 9, Kapsayıcı Eğitim Ortamının Öğrenme Bakımından Desteklenmesi" kısmındaki bilgilere atıfta bulunmasıyla başlar. Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir.
Uygulama	 <ul style="list-style-type: none"> "Değerlendirme Stratejisi" kitapçığında yer alan "Öğretmen Öz Değerlendirme Rubriği" öğretmenlere dağıtılır. Öğretmenler maddeleri inceler ve tartışır. Öğretmenler, "Öğretmen Kılavuzu Bölüm 6, Kapsayıcı Öğrenme Ortamları: Evrensel Tasarım İlkeleri" kısmında yer alan senaryoyu okurlar. Öğretmenler sunulan senaryoda yer alan durumları, formdaki maddeleri takip ederek tartışır. Öğretmenler doldurdıkları maddelerden tek bir örnek oluştururlar.	<ul style="list-style-type: none"> Bireysel çalışma Grup çalışması Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması
Kapanış	 <ul style="list-style-type: none"> Tüm katılımcılar tartışmaya en az bir kere dâhil olur. Katılımcıların sınıflarında benzer durumlarla karşılaştıklarında yaptıklarını/yapacaklarını paylaşmalarıyla oturum kapatılır.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitmen, kapsayıcı öğretim ortamına dair bilgileri özetleyerek oturumu sonlandırır.

Etkinlik Kâğıdı 6

Öğretmen Öz Değerlendirme Rubriği

Değerlendirmeye konu uygulamaya	Zayıf 1	Orta 2	İyi 3	Bu haftaki performansım	Neleri geliştirmeliyim? Neleri korumalıyım?
1 Sınıf ortamını kapsayıcılık bakımından düzenledim.	Sınıfta alan ve materyal düzenlemeleri çok çeşitli sorunlara neden oldu.	Sınıfta alan ve materyal düzenlemeleri az sayıda olsa da sorunlara yol açtı.	Sınıfta alan ve materyal düzenlemelerimden dolayı sorun yaşanmadı.		
2 Çocukların etrafındaki yetişkinlerle etkileşime girmesini destekledim.	Gün sonunda engelli olan çocuğumun/çocuklarımın akranları ile bir araya gelmesini sağlayabilen etkinlikler hazırlamadığımı fark ettim.	Gün sonunda engelli olan çocuğumun/ çocuklarımın akranları ile bir araya gelmesini sağlayabilen çok az etkinlik hazırladığımı fark ettim.	Gün sonunda engelli olan çocuğumun/ çocuklarımın akranları ile bir araya gelmesini sağlayabilen çok sayıda etkinlik hazırladığımı fark ettim.		
3 Çocukların oyunlarını düzenlemelerine rehberlik ederim.	Çocukların etkinlikleri düzenlemelerine dahil olmadım.	Çocukların etkinlikleri düzenlemelerine çok az dahil olduğum için sorunlar yaşandı.	Çocukların etkinliklerine yeteri kadar dâhil olduğum için sorun yaşanmadı.		
4 Sınıf ortamında çatışmayı önleyecek şekilde sınıf yönetimi kurallarına yer veririm.	Sınıf kurallarını kurma ve uygulamada sorunlar yaşadığım için sınıf içinde çatışma az yaşanmaktadır.	Sınıf kurallarını kurma ve uygulamada sorunlar yaşadığım için sınıf içinde çatışma az yaşanmaktadır.	Sınıf kurallarını kurma ve uygulamada sorunlar yaşamadığım için sınıf içinde çatışma neredeyse hiç yaşanmamaktadır.		

Değerlendirmeye konu uygulama	Zayıf 1	Orta 2	İyi 3	Bu haftaki performansım	Neleri geliştirmeliyim? Neleri korumalıyım?
5 Sınıf ortamında her bir çocuğun kendisini sınıfın bir üyesi olarak görmesini destekleyecek düzenlemelere yer veririm.	Yaptığım uygulamalardan, kullandığım diliden, etkinliklerde çocukları içermemdeki eksikliklerden dolayı çocuklarımdan birinden fazlası grup dışında kalır.	Yaptığım uygulamalardan, kullandığım diliden, etkinliklerde çocukları içermemdeki eksikliklerden dolayı çocuklarımdan biri grup dışında kalır.	Yaptığım uygulamalardan, kullandığım diliden, etkinliklerde çocukları içermemden dolayı çocuklarımdan hiçbiri grup dışında kalmaz.		
6 Çocukların benimle iletişimini destekleyecek fırsatlar sunarım.	Çocukların sınıf içerisinde yaşadığı duygusal durumlara sözel veya fiziksel biçimde tepki vermedim.	Çocukların sınıf içerisinde yaşadığı duygusal durumlara sözel veya fiziksel biçimde çok sınırlı miktarda tepki verdim.	Çocukların sınıf içerisinde yaşadığı duygusal durumlara sözel veya fiziksel biçimde sıklıkla tepki verdim.		
7 Çocukların birbirleri ile iletişimlerini destekleyecek fırsatlar oluştururum.	Çocuklar arasındaki iletişimi destekleyecek fırsatlar oluşturmadım.	Çocuklar arasındaki iletişimi çok sınırlı miktarda destekleyecek fırsatlar oluşturduum.	Çocuklar arasındaki iletişimi etkin biçimde destekleyecek fırsatlar oluşturduum.		
8 Grup içerisinde her bir çocuğun bireysel farklılıklarını dikkate alarak öğrenmelerini desteklerim.	Sınıf içi etkinliklerimde materyal, anlatım ve diğer ilişkili konularda tüm çocukların öğrenmelerine destek verecek şekilde düzenlemeler yapmadığım için birden fazla çocuğun öğrenme sorunları olduğunu gözlemledim.	Sınıf içi etkinliklerimde materyal, anlatım ve diğer ilişkili konularda tüm çocukların öğrenmelerine destek verecek şekilde düzenlemeler yapmadığım için bir çocuğun öğrenme sorunları olduğunu gözlemledim.	Sınıf içi etkinliklerimde materyal, anlatım ve diğer ilişkili konularda tüm çocukların öğrenmelerine destek verecek şekilde düzenlemeler yaptığım için çocuklarımdan öğrenme sorunlarının çok sınırlı olduğunu gözlemledim.		

Değerlendirmeye konu uygulamaya	Zayıf 1	Orta 2	İyi 3	Bu haftaki performansım	Neleri geliştirmeliyim? Neleri korumalıyım?
9 Etkinlikler arası geçişte karmaşaya neden olmayacak düzenlemelere yer veririm.	Geçişleri önceden planlamadığım için sorunlar yaşamaktadır.	Geçişlerde planlama olsa bile hâlâ sorunlar çıkmaktadır.	Geçişler planlamaya uygun gittiği için sorun yaşamamaktadır.		
10 Çocukların güdülenmelerini arttırmak ve öğrenmeyi desteklemek için olumlu ve destekleyici geri bildirimler sunarım.	Sınıf içerisinde geribildirim kullanmadığım için öğrenmelerin olumsuz etkilendiğini gözlemlerim.	Sınıf içerisinde sınırlı geribildirim kullandığım için öğrenmelerin az da olsa olumsuz etkilendiğini gözlemlerim.	Sınıf içerisinde geribildirim kullandığım için öğrenmelerin olumlu gerçekleştiğini gözlemlerim.		
11 Ailelerle çocuklarının ilerlemelerini paylaşmak ve genel durumu değerlendirmek için iş birliğini desteklemeye dönük fırsatlar oluştururum.	Ailelerle ilişkim yok denecek kadar az.	Ailelerle iletişim sınırlıdır ve düzenli değildir.	Ailelerle iletişim düzenli ve tüm okul konularına dönüktür.		
12 Çocukların gelişimini ve ilerlemelerini takip için düzenli veri toplarım.	Çocukların ilerlemelerini kayıt etmedim.	Çocukların ilerlemelerini çok sınırlı ya da düzensiz kayıt ettim.	Çocukların ilerlemelerini düzenli biçimde kayıt ettim.		

Kaynak: Soukakou, E. P. (2016). Inclusive Classroom Profile (ICP™) Manual, Research Edition. Baltimore: Brookes Publishing.

Etkinlik 2

Tüm Çocuklarımız İçin Sınıfımız

Amaç

Öğretmenlerin kapsayıcı bir öğretim ortamı için, sınıfın fiziki ortamını oluşturmaya dönük bilgi ve beceri düzeylerini geliştirmek.

Materyal

Görseller (Olumlu ve olumsuz sınıf ortamları), beyaz tahta, tahta kalem.

Yöntem

Bireysel çalışma, grup tartışması.

Süre

50 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Öğretmenler karşılıklı konuşma şeklinde eğitimle kapsayıcı bir öğretim ortamı için sınıfın fiziki ortamını oluşturmaya dönük bilgilerini paylaşırlar.

- Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 9, Kapsayıcı Eğitim Ortamının Öğrenme Bakımından Desteklenmesi" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar.

Uygulama

- Öğretmenler olumlu ve olumsuz örneklerin yer aldığı sınıf görsellerinden yola çıkarak sınıf düzeninde geliştirilmesi gereken düzenlemelere ait fikirlerini paylaşırlar.
- Öğretmenlerin söylediği düzenlemeler, eğitmen tarafından tahtada yerleştirilir.
- Öğretim ortamlarında yapılacak düzenlemelere dair tek bir örnek tahtada oluşturulur.

- Bireysel çalışma
- Grup çalışması
- Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması

Kapanış

- Tüm katılımcılar tartışmaya en az bir kere dâhil olur.
- Katılımcıların sınıflarında benzer durumlarla karşılaştıklarında yaptıklarını/yapacaklarını paylaşımlarıyla oturum kapatılır.

- Eğitmen, öğretmenlerin öğretim ortamlarında yapılacak düzenlemelere dair ilkeleri vurgulayarak konuyu sonlandırır.

Etkinlik 3

Hepimiz Yaparız

Amaç

Öğretmenlerin kapsayıcı bir öğretim ortamı için materyal uyarlamalarına dönük bilgi ve beceri düzeylerini geliştirmek.

Materyal

A4 kâğıtları, kalemler, göz bandı, kitap.

Yöntem

Grup tartışması, beyin fırtınası, drama.

Süre

50 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Öğretmenlerden kapsayıcı bir öğretim ortamı için materyal uyarlamalarına dönük düşüncelerini paylaşmaları istenir.

- Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 9, Kapsayıcı Eğitim Ortamının Öğrenme Bakımından Desteklenmesi" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar.

Uygulama

- Eğitmen bu bölümde öğretim ortamında yapılacak materyallere dönük düzenlemelere yönelik kitap, kalem vs. şeklinde materyalleri sınıfa getirir.
- Eğitmen, öğretmenlerden birinin görme engelli, bir diğersinin ortopedik engelli çocuğu canlandırmasını ister. Bunun için bir katılımcının gözlerini kapatmasını, ortopedik engelli çocuğu canlandıran katılımcının ise elini arkada saklamasını ister.
- Görme engelli çocuğu canlandıran öğretmenin yazılı materyali okumasını, ortopedik engelli çocuğu canlandıran öğretmenin ise kitap sayfasını çevirmesini ister.
- Öğretmenlere, canlandırma yaptıkları zaman ne derece zorlandıkları sorulur.
- Bu durumla baş etmek için ne gibi düzenlemelere yer verilmesi gerekliliği üzerine bir tartışma ortamı yaratılır.
- Öğretmenler durumlara dönük çözüm önerilerini paylaşırlar ve örnekleri diğer engel gruplarına göre de düşünerek zenginleştirirler.

- Grup çalışması
- Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması

Kapanış

- Tüm katılımcılar tartışmaya en az bir kere dâhil olur.
- Katılımcıların sınıflarında benzer durumlarla karşılaştıklarında yaptıklarını/yapacaklarını paylaşımlarıyla oturum kapatılır.

- Eğitmen, öğretmenlerin materyallere dönük yapılacak düzenlemelere dair ilkeleri vurgulayarak konuyu sonlandırır.

Etkinlik 4

Etkili Öğretim İçin İpucumuz: İpucu

Amaç		Öğretmenlere kapsayıcı bir öğretim ortamı için çocuklara öğrenme sırasında ipuçlarını etkili şekilde kullandırmaya dönük bilgi ve beceri kazandırmak.
Materyal		-
Yöntem		Demonstrasyon, rol oynama.
Süre		50 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler karşılıklı konuşma şeklinde eğitimle kapsayıcı bir öğretim ortamı için çocuklara öğrenme sırasında ipuçlarını etkili şekilde kullandırmaya dönük bilgilerini paylaşırlar.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim, eğitmenin "Kapsayıcı Eğitim Ortamının Öğrenme Bakımından Desteklenmesi Eğitimi, Öğrenmenin Desteklenmesi" kısmındaki bilgilere atıfta bulunması ile başlar.
Uygulama		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler eğitmenin ipuçlarının nasıl uygulanması gerektiğine dönük yaptığı canlandırma-yı izlerler. Katılımcılar gönüllülük esasına dayalı olarak sırasıyla öğretmen ve çocuk rolü alırlar. Her bir ipucunun kullanımına dönük dikkat edilecek olan noktalar vurgulanır.	<ul style="list-style-type: none"> Demonstrasyon Rol oynama Tartışma
Kapanış		<ul style="list-style-type: none"> Tüm öğretmenler tartışmaya en az bir kere dâhil olur. Öğretmenlerden sınıflarında benzer durumlarla karşılaştıklarında yaptıklarını/yapacaklarını paylaşımları istenerek oturum kapatılır.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitmen, ipucu kullanımına dönük ortak noktaları özetleyerek konuyu sonlandırır.

Etkinlik 5

Püf Noktaları

Amaç

Öğretmenlerin kapsayıcı öğretim ortamlarında psikomotor beceriler, kavramlar ve dil becerilerinin öğretiminde dikkat edilecek noktalar konusunda bilgi ve beceri düzeylerini geliştirmek.

Materyal

A4 kâğıtları, kalemler, yazı tahtası.

Yöntem

Grup tartışması, vaka çalışması.

Süre

50 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Öğretmenler kapsayıcı öğrenme ortamlarında psikomotor beceriler, kavramlar ve dil becerilerinin öğretiminde dikkat edilecek noktalar konusunda bilgilerini paylaşırlar.

- Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 9, Kapsayıcı Eğitim Ortamının Öğrenme Bakımından Desteklenmesi" kısmındaki bilgilere atıfta bulunması ile başlar.

Uygulama

- Öğretmenler bireysel olarak uygulamaları/fikirlerini not ederler.
- Daha sonra küçük grup tartışmasıyla yapılacakları kâğıda yazarlar.
- Yazdıkları büyük grup olarak tartışılır.
- Ortaya çıkanlar tahtaya eğitmen tarafından yazılır.

- Eğitmen bu bölümde beceri, kavram ve dil becerilerinin öğretimine dönük öğretmen eğitimi kitabında yer alan bahsi geçen konuya dönük vaka örneğini verir ve bu vakada yapılması gerekenlere dönük öğretmenlerden fikir üretmelerini ister.

Kapanış

- Tüm öğretmenler tartışmaya en az bir kere dâhil olurlar.
- Öğretmenler sınıflarında benzer durumlarla karşılaştıklarında yaptıklarını/yapacaklarını paylaşırlar.

- Eğitmen, öğretmenlerin öğretime dair ilkelerini vurgulayarak konuyu sonlandırır.

Etkinlik 6

Güç Bende Artıııııııı!

Amaç

Öğretmenlerin kapsayıcı bir öğrenme ortamı için sınıflarında sınıf yönetimi ilkelerini nasıl uyguladıklarına dair bilgi ve beceri düzeylerini geliştirmek.

Materyal

A4 kâğıtları, kalemler, yazı tahtası.

Yöntem

Grup tartışması.

Süre

50 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Öğretmenler kapsayıcı bir öğrenme ortamında sınıf yönetimi ilkelerini nasıl uyguladıklarına dair bilgilerini paylaşırlar.

- Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 9, Kapsayıcı Eğitim Ortamının Öğrenme Bakımından Desteklenmesi" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar.

Uygulama

- Eğitmen, öğretmenlerden davranış ve sınıf yönetimine dair sınıflarında yaşanan olumlu ve olumsuz örnekleri içeren bir senaryo yazmalarını ister.
- Eğitmen senaryolara dönük durumlarla öğretmenlerin nasıl baş ettiklerini cevaplamalarını ister.
- Öğretmenler durumlara dönük cevap üretirler.
- Cevaplar tahtaya yazılır.
- Ortak kararlar verilir.

- Senaryo oluşturma
- Grup tartışması
- Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması

Kapanış

- Tüm öğretmenler tartışmaya en az bir kere dâhil olurlar.
- Öğretmenlerin sınıflarında, sınıf yönetimine dönük yapacakları düzenlemeleri paylaşmasıyla oturum kapatılır.

- Eğitmen, davranış ve sınıf yönetiminin ortak ilkelerini vurgulayarak konuyu sonlandırır.

Etkinlik 7

Var mı Yok mu?

Amaç

Öğretmenlerin kapsayıcı öğrenme ortamlarında öğrenmeyi desteklemek için yapılacak düzenlemeler konusundaki bilgi ve beceri düzeylerini geliştirmek.

Materyal

Etkinlik Kâğıdı 7 (Öğretmen Öz Değerlendirme Rubriği), A4 kâğıdı, kalem.

Yöntem

Senaryo çalışması, grup tartışması.

Süre

50 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Öğretmenler öncelikle senaryoyu tekrar hatırlar ve "Öğretmen Öz Değerlendirme Rubriği"nde yer alan maddeleri tekrar incelerler.

- Eğitmen kısaca eğitimin amacını özetler ve "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 9, Kapsayıcı Eğitim Ortamının Öğrenme Bakımından Desteklenmesi" kısmında yer alan vakayı eğitim bittikten sonra tekrar tartışmaya açar.
- Bunu yaparken de yansıtıcı sorulara yer vererek kendi durumlarını başta ve sonda kıyaslamalarını ister.
- Aynı zamanda başta verdiği "Değerlendirme Stratejisi" kitapçığında yer alan "Öğretmen Öz Değerlendirme Rubriği" tekrar öğretmenlere dağıtılır.

Uygulama

- Eğitmen, öğretmenlerden bu defa Gülcan Öğretmen'in oluşturduğu bu olumlu sınıf ortamını, kendilerinin benzer bir durumda nasıl düzenleyeceklerini, rubrikte yer alan maddeler doğrultusunda ve eğitim sürecinde edindikleri bilgiler çerçevesinde yazmalarını ister.
- Öğretmenler rubrikte yer alan maddeler doğrultusunda kendi sınıf ortamlarını, edindikleri bilgiler ile yazarlar.
- Oluşturulan senaryolar sınıfla paylaşılır.

- Senaryo oluşturma
- Grup tartışması
- Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması

Kapanış

- Tüm öğretmenler tartışmaya en az bir kere dâhil olurlar.
- Öğretmenlerin sınıflarında yapacakları düzenlemelere dönük bilgilerini özetlemeleriyle oturum kapatılır.

- Eğitmen, kapsayıcı eğitim için öğrenmenin desteklenmesine dair temel noktaları özetleyerek oturumu sonlandırır.

Etkinlik Kâğıdı 7

Öğretmen Öz Değerlendirme Rubriği

Değerlendirmeye konu uygulamaya	Zayıf 1	Orta 2	İyi 3	Bu haftaki performansım	Neleri geliştirmeliyim? Neleri korumalıyım?
1 Sınıf ortamını kapsayıcılık bakımından düzenledim.	Sınıfta alan ve materyal düzenlemeleri çok çeşitli sorunlara neden oldu.	Sınıfta alan ve materyal düzenlemeleri az sayıda olsa da sorunlara yol açtı.	Sınıfta alan ve materyal düzenlemelerimden dolayı sorun yaşanmadı.		
2 Çocukların etrafındaki yetişkinlerle etkileşime girmesini destekledim.	Gün sonunda engelli olan çocuğumun/çocuklarımın akranları ile bir araya gelmesini sağlayabilen etkinlikler hazırlamadığımı fark ettim.	Gün sonunda engelli olan çocuğumun/ çocuklarımın akranları ile bir araya gelmesini sağlayabilen çok az etkinlik hazırladığımı fark ettim.	Gün sonunda engelli olan çocuğumun/ çocuklarımın akranları ile bir araya gelmesini sağlayabilen çok sayıda etkinlik hazırladığımı fark ettim.		
3 Çocukların oyunlarını düzenlemelerine rehberlik ederim.	Çocukların etkinlikleri düzenlemelerine dahil olmadım.	Çocukların etkinlikleri düzenlemelerine çok az dahil olduğum için sorunlar yaşandı.	Çocukların etkinliklerine yeteri kadar dâhil olduğum için sorun yaşanmadı.		
4 Sınıf ortamında çatışmayı önleyecek şekilde sınıf yönetimi kurallarına yer veririm.	Sınıf kurallarını kurma ve uygulamada sorunlar yaşadığım için sınıf içinde çatışma az yaşanmaktadır.	Sınıf kurallarını kurma ve uygulamada sorunlar yaşadığım için sınıf içinde çatışma az yaşanmaktadır.	Sınıf kurallarını kurma ve uygulamada sorunlar yaşamadığım için sınıf içinde çatışma neredeyse hiç yaşanmamaktadır.		

Değerlendirmeye konu uygulama	Zayıf 1	Orta 2	İyi 3	Bu haftaki performansım	Neleri geliştirmeliyim? Neleri korumalıyım?
5 Sınıf ortamında her bir çocuğun kendisini sınıfın bir üyesi olarak görmesini destekleyecek düzenlemelere yer veririm.	Yaptığım uygulamalardan, kullandığım diliden, etkinliklerde çocukları içermemdeki eksikliklerden dolayı çocuklarımdan birinden fazlası grup dışında kalır.	Yaptığım uygulamalardan, kullandığım diliden, etkinliklerde çocukları içermemdeki eksikliklerden dolayı çocuklarımdan biri grup dışında kalır.	Yaptığım uygulamalardan, kullandığım diliden, etkinliklerde çocukları içermemden dolayı çocuklarımdan hiçbiri grup dışında kalmaz.		
6 Çocukların benimle iletişimini destekleyecek fırsatlar sunarım.	Çocukların sınıf içerisinde yaşadığı duygusal durumlara sözel veya fiziksel biçimde tepki vermedim.	Çocukların sınıf içerisinde yaşadığı duygusal durumlara sözel veya fiziksel biçimde çok sınırlı miktarda tepki verdim.	Çocukların sınıf içerisinde yaşadığı duygusal durumlara sözel veya fiziksel biçimde sıklıkla tepki verdim.		
7 Çocukların birbirleri ile iletişimlerini destekleyecek fırsatlar oluştururum.	Çocuklar arasındaki iletişimi destekleyecek fırsatlar oluşturmadım.	Çocuklar arasındaki iletişimi çok sınırlı miktarda destekleyecek fırsatlar oluşturduum.	Çocuklar arasındaki iletişimi etkin biçimde destekleyecek fırsatlar oluşturduum.		
8 Grup içerisinde her bir çocuğun bireysel farklılıklarını dikkate alarak öğrenmelerini desteklerim.	Sınıf içi etkinliklerimde materyal, anlatım ve diğer ilişkili konularda tüm çocukların öğrenmelerine destek verecek şekilde düzenlemeler yapmadığım için birden fazla çocuğun öğrenme sorunları olduğunu gözlemledim.	Sınıf içi etkinliklerimde materyal, anlatım ve diğer ilişkili konularda tüm çocukların öğrenmelerine destek verecek şekilde düzenlemeler yapmadığım için bir çocuğun öğrenme sorunları olduğunu gözlemledim.	Sınıf içi etkinliklerimde materyal, anlatım ve diğer ilişkili konularda tüm çocukların öğrenmelerine destek verecek şekilde düzenlemeler yaptığım için çocuklarımdan öğrenme sorunlarının çok sınırlı olduğunu gözlemledim.		

Değerlendirmeye konu uygulamaya	Zayıf 1	Orta 2	İyi 3	Bu haftaki performansım	Neleri geliştirmeliyim? Neleri korumalıyım?
9 Etkinlikler arası geçişte karmaşaya neden olmayacak düzenlemelere yer veririm.	Geçişleri önceden planlamadığım için sorunlar yaşanmaktadır.	Geçişlerde planlama olsa bile hâlâ sorunlar çıkmaktadır.	Geçişler planlamaya uygun gittiği için sorun yaşanmamaktadır.		
10 Çocukların güdülenmelerini arttırmak ve öğrenmeyi desteklemek için olumlu ve destekleyici geri bildirimler sunarım.	Sınıf içerisinde geribildirim kullanmadığım için öğrenmelerin olumsuz etkilendiğini gözlemlerim.	Sınıf içerisinde sınırlı geribildirim kullandığım için öğrenmelerin az da olsa olumsuz etkilendiğini gözlemlerim.	Sınıf içerisinde geribildirim kullandığım için öğrenmelerin olumlu gerçekleştiğini gözlemlerim.		
11 Ailelerle çocuklarının ilerlemelerini paylaşmak ve genel durumu değerlendirmek için iş birliğini desteklemeye dönük fırsatlar oluştururum.	Ailelerle ilişkim yok denecek kadar az.	Ailelerle iletişim sınırlıdır ve düzenli değildir.	Ailelerle iletişim düzenli ve tüm okul konularına dönebilir.		
12 Çocukların gelişimini ve ilerlemelerini takip için düzenli veri toplarım.	Çocukların ilerlemelerini kayıt etmedim.	Çocukların ilerlemelerini çok sınırlı ya da düzensiz kayıt ettim.	Çocukların ilerlemelerini düzenli biçimde kayıt ettim.		

Kaynak: Soukakou, E. P. (2016). Inclusive Classroom Profile (ICP™) Manual, Research Edition. Baltimore: Brookes Publishing.

Amaçlar

- Öğretmenlere eğitsel duruma uygun gözlem yaparken kullanabilecekleri yöntem ve kayıt tekniklerini seçme, uyarılma ve değerlendirme bilgi ve becerileri kazandırmak.
- Öğretmenlerde gözlem sonucuna dayalı eğitsel kararlar almanın önemi konusunda farkındalık yaratmak.
- Öğretmenlere sınıfta gelişen eğitsel durumla ilgili gözlem yöntemi ve kayıt tekniği seçme ve kullanma konusunda kuramsal bilgi kazandırmak, bu bilgileri uygulamaya dönüştürme becerisi kazandırmak ve uygulamalarının etkililiğini değerlendirme becerisi kazandırmak.
- Öğretmenlere proje kapsamında önerilen ölçme araçlarını etkin biçimde kullanma, uyarılma ve bu araçların kullanılmasını değerlendirme becerisi kazandırmak.
- Öğretmenlere farklı çocuk gereksinimlerine uygun ölçme aracı (gözlem/kayıt aracı) geliştirme/uyarlama, bu araçları kullanma ve bu araçların etkililiğini değerlendirme konularında bilgi ve beceri kazandırmak.
- Öğretmenlere, kendilerine ve çocuklara ilişkin eğitsel karar verme, bu kararları sistematik bir şekilde kaydetme, veriye dönüştürme ve toplanan verileri karşılaştırmalı olarak değerlendirme bilgi ve becerisi kazandırmak.
- Öğretmenlerde çocuğun değerlendirilmesi, öz değerlendirme ve akran değerlendirmesi konularında mesleki gelişim açısından farkındalık yaratmak.

Eğitmenin Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

- Katılımcıların bu bölüm boyunca verilen tüm etkinliklerde yazdıkları notları, ürünleri veya materyalleri sırası ile bir dosya olacak şekilde bir araya getirmeleri önemlidir.
- Bu katılımcı dosyası, katılımcıların hem öğretmen eğitimlerinde kullanacakları portfolyolara bir örnek oluşturmada hem de bu çalıştay sonrası yapılacak öz değerlendirmede kullanılabilecektir.
- Katılımcılara bu konuda ön bilgi verilmesi önemlidir.

Etkinlik Listesi*

- Etkinlik 1** Değerlendirme Nedir?
- Etkinlik 2** Temel Kavramlar
- Etkinlik 3** Değerlendirme Amaçları
- Etkinlik 4** Gelişim ve Öğrenmenin Değerlendirilmesinde Kullanılabilecek Değerlendirme Araçlarına Örnekler ve Bu Araçların Uyarlanmasına Dönük Pratik Öneriler
- Etkinlik 5** Örnek Değerlendirme Araçları
- Etkinlik 6** Gözlem Yaparken Dikkat Edilecek Hususlar I
- Etkinlik 7** Gözlem Yaparken Dikkat Edilecek Hususlar II
- Etkinlik 8** Gözlem Yaparken Dikkat Edilecek Hususlar III
- Etkinlik 9** Dereceli Puanlama Anahtarı Kullanılırken Dikkat Edilecek Noktalar
- Etkinlik 10** Portfolyo Oluşturulması ve Çocuğun Değerlendirilmesi
- Etkinlik 11** Portfolyo Oluşturulması ve Öğretmen Öz Değerlendirmesi

* "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 10, Kapsayıcı Öğrenme Ortamlarında Gelişim ve Öğrenmenin Değerlendirilmesi" kısmındaki materyal ile birlikte veya ayrı olarak kullanılabilir.

Etkinlik 1

Değerlendirme Nedir?

Amaç		Öğretmenlerin, değerlendirme kavramı hakkındaki bilgilerini zenginleştirmek.
Materyal		Etkinlik Kâğıdı 8 (Ölçme ve Değerlendirmede Kullanılan Temel Kavramlar), kâğıt, kalem.
Yöntem		Bireysel çalışma, grup tartışması.
Süre		50 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler öncelikle etkinlik kâğıdındaki bilgileri incelerler.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 10, Kapsayıcı Öğrenme Ortamlarında Gelişim ve Öğrenmenin Değerlendirilmesi, Değerlendirme Nedir?" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar. Etkinlik tanıtımı yapılarak devam edilir. Etkinlikte sınıfta gözlem yapılması yerine buldukları ortamda seçtikleri bir konu hakkında 5 dakikalık bir gözlem yapmaları ve bu gözlemi yazıya geçirmeleri istenir.
Uygulama		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler gözlem yapar ve not alırlar. Gözlemleri doğrultusunda öğretmenlerin soruları yanıtlamaları istenir. Gruptaki diğer öğretmenlerle kendi gözlemlerini paylaşırlar.	<ul style="list-style-type: none"> Bireysel çalışma Grup çalışması, Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması
Kapanış		<ul style="list-style-type: none"> Tüm öğretmenler tartışmaya en az bir kere dâhil olurlar. Öğretmenler kendi okullarında böyle bir etkinlik yaptıklarında nelere dikkat etmeleri gerektiğini söylerler. Öğretmenlerden not aldıkları kâğıtları portfolyolarına koymaları istenir.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitmen, öğretmenlerin yaptıkları gözlemler ve bu gözlemler doğrultusunda "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 10.1.1., Değerlendirme Nedir?" kısmında geçen kavramların uygulamadaki yerini tartışır.

Etkinlik Kâğıdı 8

Ölçme ve Değerlendirmede Kullanılan Temel Kavramlar

Kavram	Tanımı	Örnek
Ölçme	Bireylerin belli bir özelliğe sahip olma derecelerinin önceden belirlenen kurallar doğrultusunda sayı ya da semboller ile betimlenmesidir.	Üç ana rengi kullanarak ara renkler oluşma becerisi ile ilgili bir etkinlik için, çocukların sınıfta yaptıkları bir uygulamada ürettikleri resimlere bir ila beş yıldız arası yıldız verme.
Ölçüm	Ölçme işlemi sonucunda elde edilen sayı veya semboldür.	Bir çocuğun yapmış olduğu resim için almış olduğu beş yıldız.
Ölçüt	Ölçümler hakkında bir karara varırken kullanılan kriterdir.	Beş üzerinden en az dört yıldız alma.
Değerlendirme	Ölçümlerin belli ölçütler ile kıyaslanarak, kararlar almada kullanılması sürecidir.	Dört veya beş yıldız alan çocukların resimlerinin sınıftaki panoya asılmak üzere seçilmesi.

Etkinlik 2

Temel Kavramlar

Amaç		Öğretmenlerin değerlendirme süreçlerinde önemli olan temel kavramlar hakkındaki bilgilerini artırmak.
Materyal		Etkinlik Kâğıdı 9 (Temel Ölçme ve Değerlendirme Kavramları), kâğıt, kalem.
Yöntem		Bireysel çalışma, vaka çalışması, grup tartışması.
Süre		50 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler öncelikle etkinlik kâğıdındaki bilgileri incelerler.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 10, Kapsayıcı Eğitim Ortamlarında Gelişim ve Öğrenmenin Değerlendirilmesi, Temel Kavramlar" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar. Etkinlik kâğıdında yer alan etkinliğe bakarak, öğretmenlerden de böyle bir senaryo oluşturmaları istenir.
Uygulama		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler, etkinlik kâğıdında verilen senaryoda geçen temel ölçme ve değerlendirme kavramlarına karşılık gelen noktaları çıkarır ve not alırlar. Öğretmenler, ikili gruplar hâlinde etkinlik kâğıdındaki benzer yeni bir senaryo oluştururlar.	<ul style="list-style-type: none"> Bireysel çalışma Grup çalışması Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması
Kapanış		<ul style="list-style-type: none"> Oluşturulan senaryolar doğrultusunda temel kavramlara karşılık gelen noktalar hakkında tartışılır. Tüm öğretmenler tartışmaya en az bir kere dâhil olurlar. Öğretmenlerin not aldıkları kâğıtları portfolyolarına koymaları ile oturum kapatılır.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitmen, öğretmenlerin oluşturdukları senaryolar doğrultusunda temel kavramlara karşılık gelen noktaları değerlendirmeleri için grup tartışması başlatır.

Etkinlik Kâğıdı 9

Temel Ölçme ve Değerlendirme Kavramları

Merve öğretmen "Nesne ya da varlıkları gözlemler." kazanımı için Mert'i aşağıda verilen göstergeler bakımından gözlemlemiştir.

1. Nesne/varlığın adını söyler.
2. Nesne/varlığın rengini söyler.
3. Nesne/varlığın şeklini söyler.
4. Nesne/varlığın büyüklüğünü söyler.
5. Nesne/varlığın uzunluğunu söyler.

Merve öğretmen, Mert'in bu beş göstergeden ikisini yapabildiğini gözlemlemiştir. Çocuğun yukarıda verilen kazanıma sahip olduğu yorumunun yapılabilmesi için göstergelerden en az dördüne sahip olunması gerektiği bilgisi mevcuttur. Buna göre, Merve öğretmen, Mert'in bu becerilere sahip olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Aşağıda verilen kavramların karşılıklarını yanda verilen ölçme ve değerlendirme sürecine göre yanıtlayınız.

Ölçme:

Ölçüm:

Ölçüt:

Değerlendirme:

Etkinlik 3

Değerlendirme Amaçları

Amaç		Öğretmenlerin, değerlendirmenin farklı amaçları hakkındaki bilgilerini artırmak.
Materyal		Etkinlik Kâğıdı 10 (Değerlendirme Amaçları), kâğıt, kalem.
Yöntem		Bireysel çalışma, grup çalışması/tartışma.
Süre		50 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler öncelikle etkinlik kâğıdındaki bilgileri incelerler.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 10.1., Değerlendirmenin Amaçları" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar. Kılavuzda yer alan etkinliğe ek olarak öğretmenlerden kendi sınıflarında (varsa) engeli olan bir çocuğun velisine geri bildirim verme amacıyla yaptıkları bir değerlendirme örneği vermeleri istenir.
Uygulama		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler örnekler verirler. Öğretmenler, diğer öğretmenlerin verdikleri örneklerdeki değerlendirmeleri ve hangi amaçla yapıldıkları hakkında notlar alırlar. Öğretmenler notları üzerinden, verilen yanıtlar hakkında tartışırlar.	<ul style="list-style-type: none"> Bireysel çalışma Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması
Kapanış		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler kendi sınıflarından örnekler verirler. Öğretmenler örnekler hakkında fikir beyan ederler. Öğretmenlerin not aldıkları kâğıtları portfolyolarına koymalarıyla oturum kapatılır.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitmen, öğretmenlerin kendi sınıflarında (varsa) engeli olan bir çocuğun velisine geri bildirim verme amacıyla yaptıkları bir değerlendirme örneği vermelerini ister ve diğer öğretmenlerin bu örnek ile ilgili fikir beyan etmelerini desteklenir.

Etkinlik Kâğıdı 10

Değerlendirme Amaçları

Amaçlar	Kullanım amacı	Örnek Kullanım Alanı
Yerleştirme ve Sınıflama	Çocukların başarıları ya da becerileri açısından farklı kategorilere yerleştirilmeleri, yani sınıflanmaları gerektiği durumlarda kullanılır.	Dil gelişiminde farklı seviyelerde olan çocukların bir arada olduğu (heterojen) oyun/etkinlik grupları oluşturma.
Seçme	Bir eğitim kurumuna ya da bir eğitim programına seçilecek kişileri belirlemede kullanılır. Bireyin puanı belli ölçütlerle karşılaştırılarak seçme durumuna karar verilir.	Üniversiteye giriş için üniversite sınavından alınan puanın kullanılması/ekpss ile engelli olanların istihdamı.
Çocuğu Tanıma	Çocuğun akademik gelişimini ve bu gelişimi etkileyebilecek diğer özellikleri ortaya çıkaran ölçme sonuçlarına ilişkin kararlardır.	Tüm çocukların özelliklerini ve problemlerini tanıma, bu problemlere ilişkin önlemler alma, uygun programlara yönlendirme.
Çocuklara Geri Bildirim Verme	Çocuğa performansı hakkında anlamlı ve açıklayıcı geri bildirim verilmesi gerektiği durumlarda kullanılır. Çocukların eksikliklerini görmeleri ve bu eksiklikleri tamamlamaları amaçlanmaktadır.	Her çocuğa meşgul olduğu işle bağlantılı olarak, performansını destekleyecek şekilde bilgi verme.
Velilere Geri Bildirim Verme	Çocukların başarı düzeyleri hakkında velilerine geri bildirim verme amacı taşımaktadır.	Çocuğun mevcut durumu hakkında velilerle paylaşımında bulunma.
Öğretmen ve Diğer Eğitimciler Geri Bildirim Verme	Çocukların sınıf içindeki başarıları öğretmenin başarıları hakkında bilgi vermektedir. Öğretmenin sınıf yönetim stratejileri, çocuklara genel yaklaşımı da bu başarıyı etkilemektedir. Sınıf içi eğitimi ve okulun genel durumu hakkında bilgiler elde edilmesi amacını taşır.	Öğretmenin yaptığı değerlendirmelerle sınıf içi öğrenme etkinliklerini ve çocukların gelişimini etkileyen etmenleri gözden geçirmesi ve eğitimi iyileştirmek için eğitim yöneticilerine bilgi verilmesi.
Not Verme	Çocukların bir diploma ya da sertifika alabilmeleri için belli yetenek düzeyine sahip olmaları gerekmektedir. Bu düzeye sahip olma durumu notlarla belirlenir.	Bir ders veya programdan geçti/kaldı, bir kurumdan mezun olabilmek için yeterli/yetersiz kararının verilmesi.
Eğitim Politikalarına Yön Verme	Eğitim politikaları, eğitim öğretim faaliyetlerinin işleyişine göre şekillenmekte ve bu süreçte oluşabilecek aksaklıkları saptama ve iyileştirici önlemleri alma amacını taşımaktadır.	Eğitim-öğretim uygulamalarına ilişkin yapılan taramaların ya da deneysel araştırmaların sonucuna göre yapılan değerlendirmeler.

Etkinlik 4

Gelişim ve Öğrenmenin Değerlendirilmesinde Kullanılabilecek Değerlendirme Araçlarına Örnekler ve Bu Araçların Uyarlanmasına Dönük Pratik Öneriler

Amaç		Öğretmenlerin, kapsayıcı öğrenme ortamlarında izlenmesi önerilen gelişim ve öğrenme özellikleri hakkındaki bilgilerini artırmak.
Materyal		Etkinlik Kâğıdı 11 (Gelişim Alanlarının Gözlenmesi ve Değerlendirilmesi), kalem.
Yöntem		Bireysel çalışma, grup tartışması.
Süre		50 dakika
Etkinliğin Akışı		
Giriş		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler öncelikle etkinlik kâğıdındaki bilgileri incelerler.
Uygulama		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler verilen yönerge doğrultusunda soruları yanıtlarlar. Öğretmenler yönerge doğrultusunda diğer öğretmenlerle tartışır.
Kapanış		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler sorular hakkında tartışır. Öğretmenlerin not aldıkları kâğıtları portfolyolarına koymalarıyla oturum kapatılır.
Eğitmen Uygulaması		
<ul style="list-style-type: none"> Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 10.3., Gelişim ve Öğrenmenin Değerlendirilmesinde Kullanılabilecek Değerlendirme Araçlarına Örnekler ve Bu Araçların Uyarlanmasına Dönük Pratik Öneriler" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar. Bireysel çalışma Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması Eğitmen, öğretmenlerin etkinlikteki ilk 8 soru ile ilgili tartışabilmeleri için bir grup tartışması başlatır.		

Etkinlik Kâğıdı 11

Gelişim Alanlarının Gözlenmesi ve Değerlendirilmesi

SORULAR	YANITLAR
1. Çocuk için merdivenden yukarı çıkmak mı, yoksa aşağı inmek mi daha zordur? Sınıfınızdaki dört yaşında bir çocuğun bu beceriyi kazanıp kazanmadığını nasıl değerlendirebilirsiniz?	
2. Hangi ince motor becerilerin gözlenmesi güçtür? Gözlenmesi güç olan bir motor beceriyi sınıfınızdaki bir çocuğun kazanıp kazanmadığını nasıl değerlendirebilirsiniz?	
3. Gözlemesi en kolay ve en güç kişilik özellikleri hangileridir? Neden? Gözlemesi kolay ve güç kişilik özelliklerini çocukta nasıl gözlersiniz?	
4. Çocukların duygusal tepkilerini gözleme konusunda öğretmenliğe yeni başlamış bir meslektaşınıza neler önerirsiniz?	
5. Bilişsel gelişimi tek bir gözlem ile değerlendirmenin sınırlılıkları nelerdir? Doğru bir değerlendirme için kaç kez gözlem yapmak gereklidir? Neden?	
6. İlkokula başlamadan önce çocukların sahip olması gereken bilişsel beceriler nelerdir? Çocukların bu becerilere sahip olup olmadıklarını nasıl anlarsınız?	
7. İlkokula başlamadan önce çocukların sahip olması gereken sosyal-duygusal beceriler nelerdir? Çocukların bu becerilere sahip olup olmadıklarını nasıl anlarsınız?	
8. İlkokula başlamadan önce çocukların sahip olması gereken motor beceriler nelerdir? Çocukların bu becerilere sahip olup olmadıklarını nasıl anlarsınız?	
9. Çalıştığınız yaş grubundaki çocuklar için değerlendirilmesi en güç kazanımlar hangileridir?	

Etkinlik 5

Örnek Değerlendirme Araçları

Amaç		Öğretmenlerin, gözlem teknikleri ve farklı gözlem türleri hakkındaki bilgilerini geliştirmek.
Materyal		Etkinlik Kâğıdı 12 (Gözlem Türleri), kalem.
Yöntem		Grup tartışması.
Süre		50 dakika
Etkinliğin Akışı		
Giriş		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler öncelikle etkinlik kâğıdındaki bilgileri incelerler.
Uygulama		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler kendi sınıflarında yaptıkları gözlemlerden örnekler verirler. Öğretmenler engeli olan çocukların da içinde olduğu durumda gözlemleri nasıl yaptıkları ile ilgili örnekler verirler.
Kapanış		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler kendi sınıflarından verdikleri gözlemlerin türleri hakkında tartışırlar. Öğretmenlerin not aldıkları kâğıtları portfolyolarına koymalarıyla oturum kapatılır.
Eğitmen Uygulaması		
		<ul style="list-style-type: none"> Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 10.4., Örnek Değerlendirme Araçları" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar. Bireysel çalışma Grup çalışması Eğitmen, öğretmenlerin verdikleri gözlem örneklerinin türleri hakkında tartışmalarını ister.

Etkinlik Kâğıdı 12

Gözlem Türleri

Gözlem Örneği	Plansız	Planlı	Doğal	Doğal Olmayan	Katılımlı	Katılımsız
Ayşe'nin sabah annesinden ayrılmakta güçlük yaşadığını fark eden Bahar öğretmen, Ayşe ve annesinin konuşma ve davranışlarını gözlemleyerek kaydeder.						
Kerim öğretmen yemek yemede bir süredir güçlük yaşayan İlyas'ı öğlen yemeklerinde gözlemeye karar verir ve bir hafta süresince öğlen yemeklerinde İlyas'ı gözler.						
Dönemin başından itibaren Gökçe ve Yeşim'in blok merkezinde hiç vakit geçirmediğini gözleyen Zübeyde öğretmen, blok merkezine bebek ve mutfak malzemeleri yerleştirip bir hafta süre ile Gökçe ve Yeşim'in blok merkezinde ne sıklıkla ve ne kadar vakit geçirdiklerini ve ne tür etkinliklerde bulduklarını gözlemlemeye karar verir.						

Etkinlik 6

Gözlem Yaparken Dikkat Edilecek Hususlar I

Amaç		Öğretmenlerin, gözlem yaparken dikkat edilecek hususlar hakkındaki farkındalıklarını artırmak.
Materyal		Etkinlik Kâğıdı 13 (Gözlem Kayıt Örnekleri).
Yöntem		Bireysel çalışma, grup tartışması.
Süre		50 dakika
Etkinliğin Akışı		
Giriş		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler öncelikle etkinlik kâğıdındaki bilgileri incelerler.
Uygulama		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler kendi sınıflarında yaptıkları gözlemlerden örnekler verirler.
Kapanış		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler kendi sınıflarından verdikleri gözlemlerin objektifliği hakkında tartışırlar. Öğretmenlerin not aldıkları kâğıtları portfolyolarına koymalarıyla oturum kapatılır.
Eğitmen Uygulaması		
		<ul style="list-style-type: none"> Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 10.4., Örnek Değerlendirme Araçları" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar. Bireysel çalışma Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması Eğitmen, öğretmenlerin verdikleri gözlem örneklerinin objektifliği hakkında tartışmalarını ister.

Etkinlik Kâğıdı 13

Gözlem Kayıt Örnekleri

Hususlar	Objektif Olmayan Kayıt Örneği	Objektif Olan Kayıt Örneği
Varsayımlarda bulunmaktan kaçının. Çocuğun ne düşündüğünü ve hissettiğini bildiğinizi varsaymayın.	"Hakan üzgün hissediyordu."	"Hakan ağlamaya başladı."
Betimleyici sözcükleri özenli kullanın. Sıfat ve edatları olayı betimlemek için kullanın.	"Betül, Nilüfer'e utangaç bir biçimde yaklaştı."	"Betül, Nilüfer'e usulca yaklaştı."
Çocukları etiketlemeyin.	"Jale bugün çok hiperaktif, sınıfta ayak basmadık yer bırakmadı."	"Jale bugün sınıftaki tüm merkezlerde kısa süreli vakit geçirdi."
Önyargılarınızın farkında olun. Önyargılarınız çocukta neye dikkat edeceğinizi ve hangi davranışlarını kaydedeceğinizi etkiler.	"Ali'nin üstü çok pis ve dağınık. Ailesi hiç ilgilenmiyor bu çocukla, ne sorumsuzlar."	"Ali'nin tişörtü lekeli ve saçları dağınık. Belki bir problem olabilir, ailesiyle görüşsem iyi olacak."
Yansız kalın. Gözlemlediğiniz duygusal davranışlar ve çatışmaların sizi etkilemesine izin vermeksizin gördüklerinizi ve duyduklarınızı kaydedin.	"Emre, Merve'nin saçını çekti. Merve bir şey yapmış olmalı ki Emre bunu yaptı."	"Emre, Merve'nin saçını çekti. Aralarında bir problem yaşanmış."
Çocukları oldukları gibi görün. Çocukların nasıl olmaları veya ne yapmaları gerektiğine ilişkin düşüncelerinizin gözlem ve kayıtlarınızı etkilemesine izin vermeyin.	"Barış, yemeğini tek başına yiyemedi."	"Barış, kaşığı doğru şekilde tutamadığı için yemek yemede zorlandı."

Etkinlik 7

Gözlem Yaparken Dikkat Edilecek Hususlar II

Amaç		Öğretmenlerin, çocukların sınıf içerisinde sergilediği davranışlar üzerine gözleme dayalı ve veri temelli yargılarda bulunma becerilerini güçlendirmek.
Materyal		Etkinlik Kâğıdı 14 (Gözlemci Olmak), kalem.
Yöntem		Bireysel çalışma, grup tartışması.
Süre		50 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler öncelikle etkinlik kâğıdındaki bilgileri incelerler.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 10.4., Örnek Değerlendirme Araçları" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar. Aynı başlık altında yer alan tablo hakkında bilgilendirme yapılır.
Uygulama		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler kendi sınıflarında yaptıkları gözlemlerden olumlu/olumsuz örnekler verirler. Bu örnekleri, etkinlikteki sorulara yanıt verecek şekilde düzenlerler.	<ul style="list-style-type: none"> Bireysel Çalışma / Grup çalışması
Kapanış		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler kendi sınıflarından verdikleri gözlemlerden olumlu/olumsuz örnekler hakkında diğer öğretmenlerle geliştirmeye yönelik tartışma yaparlar. Öğretmenlerin not aldıkları kâğıtları portfolyolarına koymalarıyla oturum kapatılır.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitmen, öğretmenlerin verdikleri gözlemlerden objektif olmayan örneklerin geliştirilmesi/ değiştirilmesi hakkındaki önerilerin tartışılması için ortam oluşturur.

Etkinlik Kâğıdı 14

Gözlemci Olmak

Örnek sorular

1. Gözlemlerinizi kaydederken sıklıkla kullandığınız etiketleyici sözcükler var mı? Varsa, nelerdir? Bu sözcükler yerine hangi sözcükleri kullanabilirsiniz?

2. Gözlemlerinizi etkileyen önyargılarınız olabilir mi? Varsa, nelerdir?

3. Çocuk gelişimine ilişkin bildikleriniz, gözlemlerinizi nasıl etkiliyor olabilir?

4. Objektif gözlemler yapabilmek için dikkat etmemiz gereken diğer hususlar neler olabilir?

5. Objektif gözlem yapma konusunda sizi en çok etkileyen deneyiminizi düşününüz. Bu deneyim size neler kazandırdı?

Etkinlik 8

Gözlem Yaparken Dikkat Edilecek Hususlar III

Amaç

Öğretmenlerin, çocuklar hakkında çıkarımlarda bulunurken birden çok objektif gözlem aracından yararlanmanın önemi konusundaki farkındalıklarını artırmak.

Materyal

Etkinlik Kâğıdı 15 (Bilişsel Değerlendirme Örneği), kalem.

Yöntem

Bireysel çalışma, grup tartışması.

Süre

50 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş

- Öğretmenler öncelikle etkinlik kâğıdındaki bilgiyi incelerler.

- Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 10.4., Örnek Değerlendirme Araçları" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar.

Uygulama

- Öğretmenler kendi deneyimlerinden örnekler verirler.

- Bireysel çalışma ve grup çalışması
- Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması

Kapanış

- Öğretmenler ilgili durum hakkında verdikleri önerilerin objektifliği hakkında tartışırlar.
- Öğretmenlerin not aldıkları kâğıtları portfolyolarına koymalarıyla oturum kapatılır.

- Eğitmen, öğretmenlerin verdikleri gözlem önerilerinin objektifliği hakkında tartışmalarını ister.

Etkinlik Kâğıdı 15

Bilişsel Değerlendirme Örneği

Durum	Yorum
<p>Mehmet sınıfınıza yeni kayıt yaptırmış dört yaşında bir çocuktur. Ailesi size kendi istekleri üzerine bu yaz Mehmet'e zekâ testi uygulandığını anlatır. Test sonucunda aileye çocuklarının zekâsının aynı yaş grubundaki akranlarından 10 puan düşük olduğu söylenmiştir."</p>	

Etkinlik 9

Dereceli Puanlama Anahtarı Kullanılırken Dikkat Edilecek Noktalar

Amaç		Öğretmenlerin, çocuğun gelişimini izlemede ve değerlendirmede kullanılabilecek dereceli puanlama anahtarı (rubrik) hazırlayabilme becerilerini geliştirmek.
Materyal		Etkinlik Kâğıdı 16 (Bütünsel ve Analitik Puanlama Anahtar Örnekleri), kâğıt, kalem.
Yöntem		Bireysel çalışma, grup tartışması, beyin fırtınası.
Süre		50 dakika

	Etkinliğin Akışı	Eğitmen Uygulaması
Giriş	 <ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler öncelikle etkinlik kâğıdındaki bilgileri incelerler.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 10.4., Örnek Değerlendirme Araçları" kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar. Dereceli puanlama anahtarları türleri hakkında bilgi verilir.
Uygulama	 <ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler kendi sınıflarında ilgili beceriye yönelik yaptıkları gözlemlerden örnekler verirler. Öğretmenler, bu gözlemlere dayalı olarak rubrikte yer alması gereken ölçütleri belirlerler. Öğretmenler, rubrikte yer alan ölçütleri derecelendirmede kullanılacak derecelendirme düzeylerini belirlerler. Öğretmenler, hazırladıkları rubrikleri örnek rubrik ile karşılaştırırlar.	<ul style="list-style-type: none"> Bireysel çalışma ve grup çalışması Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması
Kapanış	 <ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler hazırladıkları rubriklerde yer alan ölçütlerin tüm çocuklar için uygunluğu hakkında tartışırlar. Öğretmenlerin hazırladıkları rubrikleri portfolyolarına koymalarıyla oturum kapatılır.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitmen, öğretmenlerin hazırladıkları rubrikler hakkında tartışmalarını ister.

Etkinlik Kâğıdı 16

Bütünsel ve Analitik Puanlama Anahtar Örnekleri

Bütünsel Dereceli Puanlama Anahtarı Örneği

“Dili iletişim amacıyla kullanır.” kazanımının gözlenmesinde kullanılan bütünsel bir dereceleme anahtarı örneğidir.

Mükemmel (4)	Genellikle göz teması kuruyor. Ses tonu her zaman uygun.
Yeterli (3)	Genellikle göz teması kuruyor. Ses tonu genellikle uygun.
Gelişmekte (2)	Bazen göz teması kuruyor. Ses tonu bazen uygun.
Yetersiz (1)	Nadiren göz teması kuruyor veya göz teması kurmuyor. Ses tonu uygun değil.

Aktan, D. Ç. (2019, Ocak 6). Performans Değerlendirme. <http://yunus.hacettepe.edu.tr/~dcaktan/EBB278/SUNU/Performans%20De%3Ferlendirme.pdf> adresinden alınmıştır.

Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı Örneği

Aşağıda çocukların teslim ettikleri görev ödevlerin içerik ve sunum bakımından değerlendirildiği bir analitik dereceli puanlama anahtarı örneği verilmiştir.

Kriterler	Geliştirilmeli 5	Orta 10	İyi 15	Çok iyi 20
Zamanında tamamlanması				
Düzen, temizlik, yazı güzelliği				
Görevin sunumu				
Toplam				

Etkinlik 10

Portfolyo Oluşturulması ve Çocuğun Değerlendirilmesi

Amaç		Öğretmenlerin, çocuk değerlendirme portfolyolarını oluşturmada kullanılabilecek araçlar ve stratejiler hakkındaki bilgilerini artırmak.
Materyal		Etkinlik Kâğıdı 17 (Portfolyo İçeriği Örneği), kalem.
Yöntem		Bireysel çalışma, grup tartışması.
Süre		50 dakika
Etkinliğin Akışı		
Giriş		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler öncelikle etkinlik kâğıdındaki bilgileri incelerler.
Uygulama		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler, çalışmada verilen ölçme araçlarının sınıf içi değerlendirme uygulamalarında nasıl kullanılabileceğini tartışırlar. Öğretmenler, bu araç ve stratejileri sınıf içi ölçme ve değerlendirme uygulamalarında kullanılırken karşılaşılabilecek sorunları listeler ve tartışırlar. Öğretmenler, sınıf içi ölçme ve değerlendirme uygulamalarında karşılaşılabilecek sorunları aşma konusunda diğer meslektaşları ile tartışır ve ortak çözüm stratejileri belirlerler.
Kapanış		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler bir portfolyoda yer alması gereken ürünler hakkında tartışırlar. Öğretmenlerin not aldıkları kâğıtları portfolyolarına koymalarıyla oturum kapatılır.
Eğitmen Uygulaması		
		<ul style="list-style-type: none"> Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 10.4., Örnek Değerlendirme Araçları" kısmında portfolyoya girebilecek değerlendirme araçlarına atıfta bulunması ile başlar. Bireysel çalışma Grup çalışması Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması Eğitmen, öğretmenlerin çocukların hazırladıkları portfolyoda yer alması gereken ürünler ve bunların değerlendirilmesi hakkında tartışmalarını ister.

Etkinlik Kâğıdı 17

Portfolyo İçeriği Örneği

<p>KAPAK SAYFASI</p> <p>Çocuğun çizdiği bir resim ile veya kendi fotoğrafı ile başlayan bir kapak sayfası bulunabilir. Eğer çocuk yazı yazabiliyor ise üzerine, "Benim portfolyom." yazılabilir.</p>	<p>BİRİNCİ SAYFA (Dosya kime ait?)</p> <p>Bu sayfada çocuk hakkında bilgilerin yer alması gerekmektedir.</p> <p>Çocuğun adı/soyadı: Yaşı/cinsiyet: Okulu: Numarası:</p>
<p>İKİNCİ SAYFA (İçindekiler)</p> <p>Bu sayfada dosyanın içinde nelerin olduğu belirtilmelidir. Aşağıda portfolyoda yer alabilecek bazı örnekler verilmiştir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bilgi formları, • Gözlem formları, • Anekdöt kayıtları, • Gelişimsel kontrol listeleri, • Fotoğraflar, • Video kayıtları, • Çocuğun seçtiği sanat çalışmaları, • Çocuk öz değerlendirme formu.	<p>Bu sayfaların düzenlenmesi portfolyonun içeriğine göre düzenlenmektedir.</p>

Etkinlik 11

Portfolyo Oluşturulması ve Öğretmen Öz Değerlendirmesi

Amaç		Öğretmenlerin, öz değerlendirme portfolyosu hazırlamada kullanılacak araç ve yöntemler ile ilgili bilgilerini zenginleştirmek.
Materyal		Etkinlik Kâğıdı 18 (Mesleki Gelişim Portfolyosu), kalem.
Yöntem		Bireysel çalışma, grup tartışması.
Süre		50 dakika

Etkinliğin Akışı

Eğitmen Uygulaması

Giriş		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler öncelikle çalışma materyalini inceleyecekler.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitim, eğitmenin "Öğretmen Kılavuzu, Bölüm 10.5., Öğretmenler İçin Öz Değerlendirme Uygulamaları " kısmındaki bilgilere dönük atıfta bulunması ile başlar. Aynı başlık altında yer alan diğer başlıklar ve materyal hakkında bilgi verilir.
Uygulama		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler, öğretmen öz değerlendirme formu, öğretmen günlüğü, görsel destekleyiciler ve akran gözlemlerine ilişkin bilgilerini grupla paylaşırlar. Öğretmenler, bu araç ve stratejileri uygulamada karşılaşılabilecekleri sorunları belirlerler. Öğretmenler, bu sorunları aşma konusunda diğer meslektaşlarına yardımcı olmada kullanabileceği stratejileri belirlerler.	<ul style="list-style-type: none"> Bireysel çalışma ve grup çalışması Görüşlerin/örneklerin paylaşılması ve yorumlanması
Kapanış		<ul style="list-style-type: none"> Öğretmenler bir portfolyoda yer alması gereken ürünler hakkında tartışırlar. Öğretmenlerin not aldıkları kâğıtları portfolyolarına koymalarıyla oturum kapatılır.	<ul style="list-style-type: none"> Eğitmen, öğretmenlerin kendi hazırladıkları portfolyoda yer alması gereken ürünler ve bunların değerlendirilmesi hakkında tartışmalarını ister.

Etkinlik Kâğıdı 18

Mesleki Gelişim Portfolyosu

Kapsayıcı eğitim dâhilinde öğretmenin kendini değerlendirmesi ve portfolyo oluşturması için kullanacağı araçlar ve stratejiler ile ilgili incelemeler yapması, bilgi paylaşımında bulunması, uygulamalı aktarım süreçlerini işe koşması ve bu süreçleri değerlendirebilmesi gerekmektedir.

Kapsayıcı eğitim uygulamaları dâhilinde öğretmenin kendini değerlendirmesi ve portfolyo oluşturması için kullanabileceği ve aşağıda verilen örnek araçlar ve stratejiler dosyasını inceleyerek verilen soruları cevaplayınız.

1) Aşağıda listelenen ölçme araç ve stratejilerini meslektaşlarınıza nasıl tanıtırsınız?

1. Bunları Yapıyor muyum? (Öğretmen Öz Değerlendirme Formu)
2. Sevgili Günlük (Öğretmen Günlükleri)
3. Benim Eşsiz Sınıfım (Görsel Destekleyiciler)
4. Sevgili Meslektaşım (Akran Gözlemleri)

2) Uygulamada karşılaşılabilecek sorunlar neler olabilir?

3) Bu sorunları aşma konusunda onlara yardımcı olmada kullanabileceğiniz stratejiler neler olabilir?

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

EĞİTİMDE BİRLİKTEYİZ

**ENGELİ OLAN ÇOCUKLAR İÇİN
KAPSAYICI ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ PROJESİ**

